

გამოდის 1923 წლის 1 მაისიდან

„ჩინგუძი საცაბეთუღადა, სიმეძი ჩუენ ვაბთ ყვლათ“

კოლხეთი

სენაკის მუნიციპალიტეტის თავისუფალი გაზეთი

2019 წელი • №19-20 (9467-68) • 1-25 ოქტომბერი • ფასი 1 ლარი

მუნიციპალიტეტის მერიამ

„მასწავლებლო, მასწავლებლობას გმირობად გითვლის ერი...“

სასტუმრო „ვერსალის“ საკონცერტო დარბაზში, სენაკის მუნიციპალიტეტში მოღვაწე თმაშვერცხილი, ღვანლმოსილი და დამსახურებულ პედაგოგებს მიეძღვნა ღონისძიება „მასწავლებლო, მასწავლებლობას გმირობად გითვლის ერი...“ მასწავლებელთა მსოფლიო დღისადმი მიძღვნილ საღამოს სენაკის მუნიციპალიტეტის მერი ლევან კუპრეიშვილი, მერის პირველი მო-

ადგილე გრიგოლ ბალათურია, მერის მოადგილე კახაბერ კუპრეიშვილი, საგანმანათლებლო რესურსცენტრის უფროსი დარეჯან ზარანდია, მუნიციპალიტეტის საკრებულოს წევრები, ადგილობრივი თვითმმართველობისა და საგანმანათლებლო სფეროს წარმომადგენლები ესწრებოდნენ. საზეიმო ღონისძიებაში, რომელიც თეიმურაზ კუბეციას მიჰყავდა, მონაწილეობა მიიღეს „კოლხურმა ტრიომ“ და ვაჟთა ანსამბლმა.

„სენაკის მუნიციპალიტეტის მერიამ გადამწყვიტა, სიმბოლურად და მოკრძალებულად მოელოცა თქვენთვის დღევანდელი დღე, ეს დღე სასწაულად აღიქმება მათთვის, ვისაც უსწავლია, სწავლობს და ისწავლის... ამ ღირსესიანობაზე დღეს ვულოცავ ყველა პედაგოგს, მაგრამ განსაკუთრებულად ქედს ვიხრთ თქვენს წინაშე, იმ პედაგოგების წინაშე, რომელთაც მრავალწლიანი ღვაწლის შემდეგ დატოვეს მშობლიური სკოლის კედ-

ლები და სენაკის მუნიციპალიტეტის მერიის სახელით, ნაყოფიერი და ხანგრძლივი პედაგოგიური მოღვაწეობისა და მომავალი თაობების აღზრდის საქმეში შეტანილი განსაკუთრებული წვლილისთვის მადლობის სიგელებს გადმოგცემთ. ყოველი თქვენგანი საპატიო და დასაფასებელია... ამ არაჩვეულებრივი პედაგოგების კოჰორტიდან, წელს, მერის სათათბირო ორგანოში - მრჩეველთა საბჭოში შემოსული განცხადებების საფუძველზე, საბჭომ მიიღო გადაწყვეტილება, ოთხ პედაგოგს მიენიჭოს სენაკის საპატიო მოქალაქის წოდება. ტრადიცია გაგრძელდება - ყოველწლიურად, მასწავლებელთა საერთაშორისო დღეს, მრჩეველთა საბჭოში შემოსული კორესპონდენციებისა და საბჭოს გადაწყვეტილების საფუძველზე, დამსახურებული და ღვანლმოსილი პედაგოგები სენაკის საპატიო მოქალაქის წოდებას მიიღებენ.“ - ამ სიტყვებით მიესალმა იქ მყოფთ

საღამოს იდეის ინიციატორი, სენაკის მუნიციპალიტეტის მერი ლევან კუპრეიშვილი. სენაკის საპატიო მოქალაქის წოდება მიენიჭათ თაობათა აღმზრდელ დამსახურებულ პედაგოგებს - ნორა გადელიას, ომიანა(სუნუ) გურჩიანს, ლამარა ლაზარიას, ირა კერძაიას. მასწავლებლებს პროფესიული დღესასწაული მიულოცეს და მათ ღვანლზე ისაუბრეს სენაკის საგანმანათლებლო რესურსცენტრის უფროსმა დარეჯან ზარანდიამ, მაჟორიტარი დეპუტატის ბიუროს უფროსმა, მუნიციპალიტეტის საკრებულოს წევრმა თამარ მალაყაიამ, მუნიციპალიტეტის საკრებულოს წევრმა, ფრაქცია „ქართული ოცნება - დემოკრატიული საქართველოს“ თავმჯდომარის მოადგილემ ინგა ქარდავამ.

ინფრასტრუქტურული პროექტები

„სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის“ ფარგლებში

საქართველოს მთავრობის გადამწყვეტილებით, 2019 წლის 1 იანვრიდან „სოფლის მხარდაჭერის პროგრამა“ განახლებული სახით აღდგა. სენაკის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ ერთეულებში, მოსახლეობასთან კონსულტაციებითა და სოფლის კრებებზე მიღებული გადაწყვეტილებებით, 193 პროექტი შეირჩა, რისთვისაც 738 000 ლარი დაიხარჯება.

ეკი

ეკის ადმინისტრაციულ ერთეულს, აღნიშნული პროგრამის ფარგლებში 42 000 ლარი გამოეყო. მოსახლეობამ თავად განსაზღვრა სოფლის პრიორიტეტები: ეკის საბავშვო ბაღში ატრაქციონების მოწყობა და საძინებელი

ოთახის რეაბილიტაცია, საჯოგინოს უბანში - მდინარე ეკუსკურზე არსებულ ხიდზე სახელურის მოწყობა, სახუნჯულოს უბანში - მდინარე ეკუსკურზე არსებული ხიდის ბურჯის

ლეძაძამე

ლეძაძამეს ინფრასტრუქტურული პროექტებისათვის 64 000 ლარი გამოეყო. სოფელ ლეძაძამეში საავტომობილო გზის მოხრეშვა-მოშანდაკებისა და კიუვეტის ამონქმენდითი სამუშაოების ჩატარება; ლეძაძამეს

უბანში არსებული ორი მილხიდის ამოღების და განმენდითი სამუშაოების განხორციელება საავტომობილო გზაზე, 2 ლოკაციაზე არსებულ მილხიდზე გაბიონის მოწყობა; სოფელ ბეთლემში: სასაფლაომდე მისასვლელი გზის მოხრეშვა-მოშანდაკებისა და კიუვეტის ამონქმენდითი სამუშაოების ჩატარება; 3 ლოკაციაზე მილხიდის მოწყობა, შიდა სა-

გამაგრებითი სამუშაოების ჩატარება, საპატიკორიოს უბანში: შიდა საავტომობილო გზის მოხრეშვა-მოშანდაკება და კიუვეტის ამოღება; მილხიდის მოწყობა რკინა-ბეტონის მილხიდით, სათავისით; ცხაურის მოწყობა და კიუვეტის ამონქმენდითი სამუშაოების ჩატარება; საადამოს უბანში - ორი ცხაურის მოწყობა; საშულაიოს უბანში განთავსებული მგზავრთა მოსაცდელის რეაბილიტაცია; საშხედრო ბაზის მიმართულებით მიმავალ შიდა საავტომობილო გზაზე ცხაურის მოწყობა; შიდა საუბნო გზის მოხრეშვა-მოშანდაკება და კიუვეტის ამოღება; ეკი-უშაფათის მიმართულებით - სოფლის ცენტრალურ გზაზე ორმხალის შეკეთება; საფარცვანის უბანში - მდინარე ფაქვაზე ნაპირსამაგრი სამუშაოების ჩატარება; შრომისკარის უბანში - ორი ცხაურის მოწყობა და კიუვეტის ამონქმენდითი სამუშაოების ჩატარება; მილხიდის აღდგენა. „სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის“ ფარგლებში ეკის ადმინისტრაციულ ერთეულში 14 ინფრასტრუქტურული პროექტი ხორციელდება.

უბნო გზის მოხრეშვა-მოშანდაკება და კიუვეტის მოწესრიგება; კვათის უბანში: საავტომობილო გზაზე მილხიდის მოწყობა, გზის გაფართოება, კიუვეტის ამონქმენდითი სამუშაოების ჩატარება; არსებული ლითონის ცხაურის დასამონტაჟებლად, რკინა-ბეტონის არხის მოწყობა; ლევოციის უბანში - შიდა საუბნო გზის მოხრეშვა-მოშანდაკება და მილხიდის მოწყობა სათავისებით; სოფლის სამედიცინო ამბულატორიის ოთახების რეაბილიტაცია; სოფლის ცენტრში ორი დეკორატიული სკამის განთავსება; ეკლესიამდე მისასვლელი გზისა და ლეარზიანის უბანში - გზის მოხრეშვა-მოშანდაკებისა და სანიტარული არხების ამონქმენდითი სამუშაოების ჩატარება; საავტომობილო გზის გასწვრივ კიუვეტის მოწესრიგება; ჯოლევის უბანში: კიუვეტის ამონქმენდითი სამუშაოების ჩატარება; საავტომობილო გზაზე მილხიდის მოწყობა და ლევანხანის უბანში - გზის მოხრეშვა-მოშანდაკება. „სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის“ ფარგლებში, ლეძაძამეს ადმინისტრაციულ ერთეულში, 17 ინფრასტრუქტურული პროექტი ხორციელდება.

უშაფათი

უშაფათში ინფრასტრუქტურული პროექტის განსახორციელებლად 32 000 ლარი გამოეყო: უშაფათის ცენტრში სკვერის კეთილმოწყობის სამუშაოების ჩატარება სოფელ უშაფათის უბანში - საავტომობილო გზის მოხრეშვა-მოშანდაკება და კიუვეტის ამონქმენდითი სამუშაოების ჩატარება უშაფათის საბავშვო ბაღის რეაბილიტაცია; ორ ადგილას - საავტომობილო გზებზე მილხიდების მოწყობა; სამედიცინო ამბულატორიაში წყლის ავზის დამონტაჟება და ლითონის სადგამის მოწყობა; ორ ლოკაციაზე - საავტომობილო გზების მოხრეშვა-მოშანდაკებისა და კიუვეტ-

ტის ამონქმენდითი სამუშაოების ჩატარება. „სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის“ ფარგლებში უშაფათის ადმინისტრაციულ ერთეულში რვა ინფრასტრუქტურული პროექტი ხორციელდება.

ფოცხო

ფოცხოს თემში 15 ინფრასტრუქტურული პროექტისათვის 50 000 ლარი გამოეყო: სოფელ ფოცხოს უბანში - ცენტრალური სტადიონის შემოკავება 200მ-ზე; ჭაბურღილის შემოკავება და განათების ქსელის მოწყობა; საავტომობილო გზის მოხრეშვა-მოშანდაკება; საბავშვო ბაღში ატრაქციონის მოწყობა; ლევოცი-ნასაჯუს უბანში: ცხაურის მოწყობა; 4 ლოკაციაზე, მილხიდის მოწყობა; საავტომობილო გზის მოხრეშვა-მოშანდაკება; ლემონის უბანში - 3 ლოკაციაზე ცხაურის მოწყობა; მეორე მობაზის უბანში: 2 ადგილას ცხაურისა და საბავშვო ბაღში ატრაქციონის მოწყობა; შიდა საავტომობილო გზის მოხრეშ-

ვა-მოშანდაკება და კიუვეტისა და საავტომობილო გზაზე მილხიდის მოწყობა; საავტომობილო გზაზე, 2 ადგილას ცხაურის მოწყობა; საავტომობილო გზის მოხრეშვა-მოშანდაკება; საავტომობილო გზაზე, 2 ადგილას, მილხიდის მოწყობა.

გეჯეთი

გეჯეთის ადმინისტრაციულ ერთეულს ინფრასტრუქტურული პროექტისათვის 16 000 ლარი გამოეყო. მოსახლეობამ თავად განსაზღვრა სოფლის პრიორიტეტები: საკობიოს უბანში - საავტომობილო გზის მოხრეშვა-მოშანდაკება და კიუვეტის ამონქმენდითი სამუშაოების ჩატარება, სოფლის ცენტრალურ გზაზე - გარე განათების ქსელის მოწყობა საკუპრეიშვილის უბანში - საავტომობილო გზის მოხრეშვა-მოშანდაკება და კიუვეტის ამონქმენდითი სამუშაოების ჩატარება გეჯეთის საბავშვო ბაღის ატრაქციონით აღჭურვა და ბაღის მიმდებარე ტერიტორიის კეთილმოწყობა საოჩიგაოს უბანში - საავტომობილო გზის მოხრეშვა-მოშანდაკება და კიუვეტის

ამონქმენდითი სამუშაოებისა, ასევე სანიტარული არხების ამონქმენდითი სამუშაოების ჩატარება. „სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის“ ფარგლებში, გეჯეთის ადმინისტრაციულ ერთეულში, 6 ინფრასტრუქტურული პროექტი ხორციელდება.

(გაგრძელება მეორე გვერდზე)

მუნიციპალიტეტის მერიამ

(გაგრძელება)

მენჯი

მენჯის ადმინისტრაციულ ერთეულში 11 ინფრასტრუქტურული პროექტისათვის 68000

სახელმწიფო რწმუნებულის მოადგილის ვიზიტი

სამეგრელო-ზემო სვანეთის სახელმწიფო რწმუნებულის მოადგილე ლუდუკი ხასია სენაკის მუნიციპალიტეტის მერს ლევან კუპრეიშვილს, მერის პირველ მოადგილეს გრიგოლ ბალათურასა და მერის მოადგილეს კახაბერ კუპრეიშვილს შეხვდა. შეხვედრაზე იმსჯელეს მუნიციპალიტეტში მიმდინარე და განხორციელებულ მასშტაბურ ინფრასტრუქტურულ პროექტებზე, მათი შესრულების ვადებსა და ხარისხზე. შეხვედრის შემდეგ, სახელმწიფო რწმუნებულის მოადგილემ, ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლებთან ერთად, სასწრაფო სა-

ლარი გამოიყო: ბათარის უბანში: შიდა საავტომობილო გზის მოხრეშვა-მოშანდაკება; მგზავრთა მოსაცდელის მოწყობა; საბავშვო ბაღის რეაბილიტაცია; სახარბედიოს უბანში: საავტომობილო გზის მოხრეშვა-მოშანდაკება; სოფლის წყაროს მიმდებარე ტერიტორიის კეთილმოწყობა; შიდა საავტომობილო გზის მოხრეშვა-მოშანდაკება და ცხაურის მოწყობა; საწულეისკირიოს უბანში - საავტომობილო გზის მოხრეშვა-მოშანდაკება; სკურის უბანში - შიდა საავტომობილო გზის მოხრეშვა-მოშანდაკება; პერტულის უბანში - შიდა საავტომობილო გზის მოხრეშვა-მოშანდაკება; ხიდბოგორის რეაბილიტაცია; საგაბისკირიოს უბანში - შიდა საავტომობილო გზის მოხრეშვა-მოშანდაკება და კიუვეტის მოწყობა.

მედიცინო დახმარების ახალი თანამედროვე სტანდარტების შენობა და საგზაო ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაციის მიმდინარე სამუშაოები დაათვალიერა.

27 სექტემბერი - ისტორიის ტრაგიკული ფურცელი

სვანეთის სახელმწიფო რწმუნებულმა ალექსანდრე მონერელიამ, სენაკის მუნიციპალიტეტის მერმა ლევან კუპრეიშვილმა, მერის პირველმა მოადგილემ გრიგოლ ბალათურამ, მერის მოადგილემ კახაბერ კუპრეიშვილმა, აფხაზეთის ა/რ მთავრობის, მუნიციპალი-

ტეტის საკრებულოს, მერიისა და საზოგადოების წარმომადგენლებმა ერთად შეატარეს საკრებულოს სესიონი, რომელშიც განიხილეს და დადასტურდა 1993 წლის 27 სექტემბერი საქართველოს უახლესი ისტორიის ერთ-ერთი ყველაზე ტრაგიკული ფურცელია. ეს არის სოხუმის დაცემის უმძიმესი დღე, ამასთანავე, როდესაც ჩვენი ქვეყნის, მშობლიური სენაკის გამორჩეულმა შვილმა ალექსანდრე მონერელიამ, თავის თანამებრძოლებთან ერთად, თავი დადო სამშობლოსთვის და მონამებრივი სიკვდილით აღესრულა. 26 წელი გავიდა ამ მტკივნეული თარიღიდან. საქართველოს წიაღიდან აფხაზეთის დროებითი მონაწილეების წლებმა ისტორიულ და სისხლხორცულ ძმებს მთელი სიცხადით დაანახა, რომ მხოლოდ ერთობაშია ხსნა, რომ ჩვენ აუცილებლად დავიბრუნებთ ერთმანეთს. საქართველოს ეროვნული გმირის მშობლიური ქალაქი ამ დღეს ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის დაცვას შენარჩუნებული მამულიშვილთა ხსოვნისადმი მიძღვნილი ღონისძიებებით, სევდითა და იმედებით შეხვდა. ალექსანდრე მონერელიამ სახელობის სენაკის მეორე საჯარო სკოლაში, გამართა ხსოვნის დღე მათი თავდადებისადმი მიძღვნილი ღონისძიებით - „სენაკი ამაყობს თავისი გმირებით“ დაიწყო. ალექსანდრე მონერელიამ მისივე სახელობის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმში გამართული ხსოვნის საღამო - ემოციური გამოსვლებით, ტკბილკოლხური მელოდიებითა და საგალობლებით, ამაყი სევდით აღსავსე განცხადებებს ქმნიდა. საღამოზე აღინიშნა, რომ ჩვენი საამაყო თანამემამულეების, სამშობლოსათვის გულანთებული მამულიშვილების გმირობა დიდი ზნეობრივი მაგალითია მომავალი თაობებისთვის, რომელიც გვავალებს, მაქსიმალური გავიღოთ ქვეყნის გამთლიანებისა და შემდგომი განვითარებისთვის. ღონისძიებების შემდეგ, სამეგრელო-ზემო

სენაკის მუნიციპალიტეტის მერიისა და საქართველოს ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრს შორის ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი გაფორმდა, რომლის თანახმად, მუნიციპალიტეტს კიდევ ერთი კულტურულ-საგანმანათლებლო კერა - სალოტბარო სკოლა შეემატა. რიგით 23-ე სალოტბარო სკოლის გახსნის მიზანს 2001 წელს იუნესკოს არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის წარმომადგენლობითი ნუსხაში შესული უნიკალური ქართული სიმღერის გადარჩენა, შენახვა, პოპულარიზაცია და მომავალი თაობებისთვის გადაცემა გახლავთ. სკოლის ლოტბარ-რეგენტი სენაკელი დიმიტრი კაკულიაა, რომელიც ტრადიციულ სიმღერა-გალობას სენაკის წმინდა ალექსი შუშანიას სახელობის მართლმადიდებლურ სკოლა-გიმნაზიასა და ფოთის სალოტბარო სკოლაში ასწავლის. სალოტბარო სკოლის გახსნის

სტიქიის შედეგად დაზიანებული ობიექტების რეაბილიტაცია

სენაკის მუნიციპალიტეტში, სტიქიის ობიექტების სარეაბილიტაციო სამუშაოების ნაწილი დასრულებულია. ქალაქი და სოფლად, დარჩენილი ობიექტების სარეაბილიტაციო სამუშაოები, ყოველდღიურ რეჟიმში აქტიურად მიმდინარეობს. სენაკის მუნიციპალიტეტის მერის პირველი მოადგილე გრიგოლ ბალათურია, შესაბამისი სამსახურებისა და სამშენებლო კომპანიების წარმომადგენლებთან ერთად, სტიქიის ობიექტებზე მიმდინარე სარეაბილიტაციო სამუშაოებს გაეცნო. ამ ეტაპზე ინფრასტრუქტურული სამუშაოები ხორციელდება შემდეგ ობიექტებზე: ქ. სენაკში - ჩიქოვანის ქუჩიდან ვაჩნაძის ქუჩის მიმართულებით, სანიაღვრე არხზე, 6 მეტრ მანძილზე, მონოლითური რკინა-ბეტონის კონსტრუქციით, მილხიდის და ცხაურის მოწყობა. ხორშის ადმინისტრაციული ერთეულის საგუგუნაოს უბანში - სასაფლაომდე მისასვლელ საავტომობილო გზაზე ორი მილხიდის დემონტაჟი და სათავისებით მილხიდების მოწყობა. ძველი სენაკის ადმინისტრაციული ერთეულის საგიგებრიოს უბანში - ხიდბოგორის გაფართოება და მონოლითური რკინა-ბეტონის კონსტრუქციით, კედლის მოწყობა. ძველი სენაკის ადმინისტრაციული ერთეულის საგიგებრიოს უბანში - ხიდბოგორის გაფართოებისა და ლელეს ამონქმენდითი სამუშაოების ჩატარება. ძველი სენაკის ადმინისტრაციული ერთეულის საგიგებრიოს უბანში - გაბონის მოწყობა აღნიშნულ სამუშაოებს, ღირებულებით 76 496, 51 ლარი, შპს „TWINS

„Tvinsi“ ახორციელებს. ინფრასტრუქტურული სამუშაოები ასევე აქტიურად მიმდინარეობს სტიქიის ობიექტებზე: ქალაქ სენაკში - ვაჩნაძის ქუჩაზე მდებარე სანიაღვრე არხზე ჩატარებული რკინა-ბეტონის ჯვების აღდგენა და სანიაღვრე არხის ამონქმენდითი სამუშაოების ჩატარება. ჭაჭაჭაძის ქუჩაზე, ლელე „ფიცუზე“ - რკინა-ბეტონის ჯვების მოწყობა. თეფანის ქუჩაზე გამავალ ლელეზე - ჯვების მოწყობა მონოლითური რკინა-ბეტონის კონსტრუქციით. თეფანის ქუჩაზე გამავალ ლელეზე არსებული ხიდბოგორის საყრდენი კედლების მოწყობა. ტაბიძის ქუჩის გასწვრივ გამავალ ლელეზე, 3 ადგილას, რკინა-ბეტონის ჯვების და არსებული საძირკვლის გამაგრებითი სამუშაოების ჩატარება. მენჯის ადმინისტრაციულ ერთეულში - სოფელ სახარბედიოში, მდინარე ცივზე დამონტაჟებული სასამელო წყლის მილის რეაბილიტაცია აღნიშნულ სამუშაოებს, ღირებულებით 98 111 ლარი, შპს „დაგი“ ახორციელებს.

გაიხსნა სალოტბარო სკოლა

სამხატვრო გალერეაში, სენაკის მუნიციპალიტეტის მერიისა და საქართველოს ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრს შორის ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი გაფორმდა, რომლის თანახმად, მუნიციპალიტეტს კიდევ ერთი კულტურულ-საგანმანათლებლო კერა - სალოტბარო სკოლა შეემატა. რიგით 23-ე სალოტბარო სკოლის გახსნის მიზანს 2001 წელს იუნესკოს არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის წარმომადგენლობითი ნუსხაში შესული უნიკალური ქართული სიმღერის გადარჩენა, შენახვა, პოპულარიზაცია და მომავალი თაობებისთვის გადაცემა გახლავთ. სკოლის ლოტბარ-რეგენტი სენაკელი დიმიტრი კაკულიაა, რომელიც ტრადიციულ სიმღერა-გალობას სენაკის წმინდა ალექსი შუშანიას სახელობის მართლმადიდებლურ სკოლა-გიმნაზიასა და ფოთის სალოტბარო სკოლაში ასწავლის. სალოტბარო სკოლის გახსნის

საზემო ცერემონიას სამეგრელო-ზემო სვანეთის სახელმწიფო რწმუნებულის მოადგილე ნინო ვიბლიანი, სენაკის მუნიციპალიტეტის მერი ლევან კუპრეიშვილი, მერის პირველი მოადგილე გრიგოლ ბალათურია, მერის მოადგილე კახაბერ კუპრეიშვილი, საქართველოს ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრის აღმასრულებელი დირექტორი გიორგი დონაძე, შესაბამისი სექტორისა და საზოგადოების წარმომადგენლები დაესწრნენ. მუნიციპალიტეტის კულტურული ცხოვრების ამ გამორჩეული დღის მნიშვნელობაზე ისაუბრეს სენაკის მუნიციპალიტეტის მერმა ლევან კუპრეიშვილმა, საქართველოს ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრის აღმასრულებელმა დირექტორმა გიორგი დონაძემ, ლოტბარ-რეგენტმა დიმიტრი კაკულიამ. „კოლხური ტრიოს“ და წმინდა ალექსი შუშანიას სახელობის მართლმადიდებლური სკოლა-გიმნაზიას მონაწილეთა გუნდის მიერ შესრულდა უძველესი და პოპულარული ფოლკლორული ნიმუშები. ამიერიდან, ნოკო ხურციასა და რემა შელეგას, ლეონტი ჩიხლაძის, ვახტანგ და ლონგინოზ მიმინოშვილების, პანტელეიმონ ბოჯუას მშობლიურ ქალაქში სალოტბარო სკოლა იარსებებს, სადაც მუნიციპალიტეტში მცხოვრებ ნებისმიერი ასაკის მსურველს უფასოდ შეეძლება ქართული ტრადიციული სიმღერის და გალობის შესწავლა.

სისხლის უანგარო დონორთა აქცია

მუნიციპალიტეტის მერიაში, შპს „სისხლის გადასხმის საქალაქო სადგურის“ (სისხლის ბანკი) ინიციატივითა და სენაკის მუნიციპალიტეტის მერიის მხარდაჭერით, სისხლის უანგარო დონორთა აქცია გაიმართა. კეთილშობილურ კამპანიაში „გაიღე სისხლი სიცოცხლის გადასარჩენად“ მონაწილეობა მიიღეს სენაკის მუნიციპალიტეტის მერიისა და მუნიციპალური ა(ა)ი.პ.-ების თანამშრომლებმა. სისხლისა და სისხლის პროდუქტების გადასხმა მრავალი ადამიანის სიცოცხლის გადარჩენას უზრუნველყოფს. სისხლის უანგარო დონორთა აქცია პერმანენტულ ხასიათს ატარებს, რომელიც უსაფრთხო პროცესია და მას ლეიკემიითა და სხვადასხვა დაავადების მქონე ადამიან-

ბისთვის სასიცოცხლო მნიშვნელობა აქვს. სოციალური პასუხისმგებლობა თითოეული მოქალაქის საქმიანობის მნიშვნელოვანი ნაწილი და საპატიო მოვალეობაა. გავხდეთ სისხლის დონორი სიცოცხლის გადასარჩენად!

(გაგრძელება მესამე გვერდზე)

მუნიციპალიტეტის მერიანი

(დასარული)

პროექტ „ლია შეხვედრების“ ფარგლებში

სამეგრელო-ზემო სვანეთის სახელმწიფო რწმუნებულის პირველი მოადგილე დავით ფარცვანია, სენაკის მუნიციპალიტეტის მერი ლევან კუპრეიშვილი, საკრებულოს თავმჯდომარე კახაბერ რუსია, მერის პირველი მოადგილე გრიგოლ ბალაბერიძე, მერის მოადგილე კახაბერ კუპრეიშვილი, საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილე ბადრი კალანდარიშვილი, ფრაქცია „ქართული ოცნების“ თავმჯდომარე, საკრებულოს წევრი ზაზა ნაჭყებია, თვითმმართველობისა და შესაბამისი უწყებების წარმომადგენლებთან ერთად, პროექტ „ლია შეხვედრების“ ფარგლებში, სენაკის მუნიციპალიტეტის ხუთ

ადმინისტრაციულ ერთეულში - ზანის, ეკის, მენჯის, ხორშის და ნოსირის - მოსახლეობას შეხვედრენ და მათ საჭიროებებს ადგილზე გაეცნენ. ადგილობრივ მცხოვრებლებთან გამართულ შეხვედრებზე საუბარი სოფლის მეურნეობისა და ინფრასტრუქტურის მიმართულებით განხორციელებულ, მიმდინარე და დაგეგმილ პროექტებს შეეხო, რომლებიც მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკური პრობლემების გაუმჯობესებისკენაა მიმართული. ასევე, აქტივობები სოფლის მხარდაჭერის პროგრამების განხორციელების აუცილებლობაზე გაკეთდა. მოსახლეობამ პრობლემებზე გამოკვეთა საგზაო ინფრასტრუქტურის, ინტერნეტიზაციის, გაზიფიკაციისა და წყალმომარაგების საკითხები. საჭიროებები პრობლემების დროულად და ეფექტურად მოგვარების გზები ადგილზევე დაისახა. მსგავსი შეხვედრების მიზანია ხელისუფლებისა და მოსახლეობის მჭიდრო თანამშრომლობა საზოგადოებრივი მნიშვნელობის საკითხების გამოკვეთისა და განხორციელებისათვის.

შეხვედრა ტყე-კაფით სარგებლობისა და გარემოს დაცვით საკითხებზე

სამეგრელო-ზემო სვანეთის სახელმწიფო რწმუნებულის პირველი მოადგილე დავით ფარცვანია, სამეგრელო-ზემო სვანეთის სახელმწიფო რწმუნებულის მოადგილე ნინო ვიბლიანი, გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის სამეგრელო-ზემო სვანეთის სამმართველოს უფროსი ბესიკ მაქაცარია, სამეგრელო-ზემო სვანეთის სატყეო სამსახურის უფროსი ლევან ჩილაგავა, სენაკის მუნიციპალიტეტის მერი ლევან კუპრეიშვილი, მერის პირველი მოადგილე გრიგოლ ბალაბერიძე, მერის მოადგილე კახაბერ კუპრეიშვილი მერიის შესაბამისი სამსახურებისა და ადმინისტრაციულ ერთეულებში მერის წარმომადგენლებს შეხვედრენ. შეხვედრის დასაწყისში, სამეგრელო-ზემო სვანეთის სახელმწიფო რწმუნებულის პირველმა მოადგილემ დავით ფარცვანიამ საზგასმით ისაუბრა სენაკის მუნიციპალიტეტის მერის ლევან კუპრეიშვილისა და მისი გუნდის ნაყოფიერი საქმიანობისა და ინფრასტრუქტურული კუთხით მიღწეული წარმატებების შესახებ. შეხვედრაზე, რომე-

ლიც დიალოგის რეჟიმში წარმართა, დეტალურად იქნა განხილული ადმინისტრაციულ ერთეულებში ზამთარში შემოთმარაგების, ახალი ტყე-კაფის გამოყოფის კუთხით არსებული მდგომარეობა და საჭიროებები. საუბარი ასევე შეეხო გარემოს დაცვითი ღონისძიებების განხორციელების აუცილებლობას.

მუნიციპალიტეტის მერიის საზოგადოებასთან ურთიერთობის და ინფორმაციული უზრუნველყოფის განყოფილება

5 ოქტომბერი-მასწავლებლის დღე

წამყვანი მასწავლებლები

5 ოქტომბერი მასწავლებლის დღეა. მასწავლებლობა საპატიო, საპასუხისმგებლო და ღირსეული პროფესიაა. მასწავლებლის პროფესიული გზა სავსეა სირთულეებით, საზრუნავით, სიახლეებით, წარმატებებით. დრო სულ ახალ-ახალ მოთხოვნებს უყენებს მასწავლებელს. მან უნდა იზრუნოს საკუთარ პროფესიულ განვითარებაზე და კარიერულ წინსვლაზე. ამოქმედდა მასწავლებელთა პროფესიული რეგულირების ახალი წესი, რომლის მიხედვითაც სკოლაში დასაქმდებიან უფროსი, წამყვანი და მენტორი მასწავლებლები. ჩვენი მუნიციპალიტეტის სივრცეში მოსწავლე-ახალგაზრდობის სწავლა-აღზრდას ემ-

სახურებიან როგორც კვალიფიციური, მრავალწლიანი გამოცდილების მქონე პედაგოგები, ისე ახალგაზრდა, პერსპექტიული კადრები. გაზეთ „კოლხეთის“ რედაქცია მასწავლებლის დღეს ულოცავს ყველა პედაგოგს, უსურვებს მათ პირად ბედნიერებას, ჯანმრთელობას, წინსვლას. რედაქციამ ერთი კითხვით მიმართა საჯარო სკოლების „წამყვანი მასწავლებლის სტატუსის“ მქონე პედაგოგებს. ვულოცავთ მათ სტატუსის მინიჭებას. ვფიქრობთ საინტერესო იქნება პედაგოგების აზრი მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების სქემის სიახლეებზე.

კითხვა: რას ნიშნავს თქვენთვის წამყვანი მასწავლებლის სტატუსის მინიჭება: მატერიალურ წახალისებას, პასუხისმგებლობის გაორმაგებას თუ დაფასებას?

მირანდა ცქიტიშვილი – VII საჯარო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი – ალბათ, სამივეს, მაგრამ ჩემთვის ეს, პირველ რიგში, დიდი პასუხისმგებლობაა. უწინარეს ყოვლისა, მოსწავლის, მშობლის, საზოგადოების და რაც მთავარია, უფლის წინაშე... მასწავლებელს ხომ უდიდესი მისი აკისრია ამქვეყნად...

არ (და ვერ) გამოვრიცხავ მატერიალურ ფაქტორსაც, რაც თავისთავად, დიდი სტიმულია ნებისმიერი მასწავლებლისთვის...

და ბოლოს: რა თქმა უნდა, სტატუსის ამბავზე მასწავლებელთა მუხლჩაუხრელი შრომის შეფასება და დაფასებაა. ამის გარეშე შეუძლებელია პედაგოგის მიძიმე ჯვრის ღირსეულად ტარება.

...მინდა ვისარგებლო შემთხვევით და ჩემს კოლეგებს, სენაკის მუნიციპალიტეტისა და სრულიად საქართველოს პედაგოგიურ საზოგადოებას მივულოცო პროფესიული დღესასწაული, ვუსურვო ჯანმრთელობა და კარიერული წინსვლა.

ნანა თავართქილაძე – ყოფილი შარტავას სახელობის №2 საჯარო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი – წამყვანი მასწავლებლის სტატუსი ჩემთვის, პირველ ყოვლისა, ჩემი ღვაწლის დაფასებაა. მასწავლებლისათვის ნამდვილად არის ყველაზე დიდი ჯილდო ბავშვების გულწრფელი სიყვარული, რომელიც გვიღამაზებს და გვიიოლებს ცხოვრებას, მაგრამ, როდესაც შენი შრომა უკვე სტატუსში აისახება, რა თქმა უნდა, სასიამოვნოა და სტიმულია მომავალ საქმიანობაში.

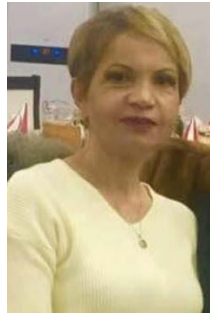
ელისო შურღაია – №1 საჯარო სკოლის ქიმია-ბიოლოგიის მასწავლებელი – წამყვანი მასწავლებლის სტატუსი ჩემთვის ნიშნავს პროფესიულ განვითარებას, პასუხისმგებლობის გაზრდას და დაფასებას. მზად ვარ ვემსახურო სკოლას და ბავშვებს, შევცვალო მათი მომავალი სასიკეთოდ. მუდმივად ვზრუნავ პროფესიულ განვითარებაზე. ამას ვაკეთებ სწავლების გასაუმჯობესებლად და არა რეიტინგისთვის. მუდმივად ორიენტირებული ვარ მოსწავლეებზე, მათ საჭიროებებზე. ცვდილობ თითოეულ მოსწავლეს ხელი შევუწყო წარმატების მიღწევაში.

ვთვლი, მასწავლებელს მუდმივად სჭირდება უწყვეტი პროფესიული განათლება, ცოდნისა და უნარების განახლება და გაუმჯობესება, რათა ფეხი აუწყოს 21-ე საუკუნის სიახლეებს.

ლიანა გვასალია – ყოფილი შარტავას სახელობის №2 საჯარო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი – უპირველესად მივესალმები სახელმწიფოს სტრატეგიას, რაც სისტემაში კვალიფიციური კადრების მიზიდვისკენ არის მიმართული.

კითხვის პასუხად, მინდა ვითხრათ, წამყვანი მასწავლებლის სტატუსი უპირველესად, პასუხისმგებლობის გაორმაგებას ნიშნავს, თუმცა მატერიალური წახალისება და დაფასებაც გარკვეულ მოტივაციას წარმოადგენს.

მაია კანკავა – ნოქალაქევის საჯარო სკოლის ინგლისური ენის მასწავლებელი – ზოგადად განათლების სისტემაში ბოლო დროს განხორციელებულმა ცვლილებებმა ძალიან დიდი სტიმული მისცა მასწავლებლებს ღირ-

სულად აკეთონ თავისი საქმე. პირველ რიგში, სტატუსი ჩემთვის არის საკუთარი თავისთვის ჩემი შესაძლებლობების დამტკიცება, და რა თქმა უნდა უდიდესი პასუხისმგებლობა მატერიალური მდგომარეობის გაუმჯობესებასთან ერთად. ახლა უფრო მეტი სტიმული მაქვს უკეთ ვაკეთო საქმე, და რაც მთავარია ჩემი შრომა სათანადოდ აისახოს ჩემი მოსწავლეების მიღწევებზე.

ჩემთვის ყველაზე დიდი მიღწევა ჩემი მოსწავლეების შედეგებია, რომლის განხორციელებაშიც სტატუსი და სიახლეების ძიება მეხმარება.

ნატო მორგოშია – №1 საჯარო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი – „თუ გინდა შექმნა ერის წარმატებული მომავალი, იზრუნე განათლებაზე“. ამ ჩქვეშარი ტექსტის დასტურია საგანმანათლებლო სივრცეში მიმდინარე რეფორმები, მასწავლებლის პროფესიული განვითარებისა და წინსვლის სქემა, რომელიც საშუალებას აძლევს პედაგოგს გაანალიზოს სწავლა-სწავლების რთული პროცესი, გამოავლინოს საჭიროებები და დასახოს სათანადო აქტივობები განვითარებისთვის. ცოდნა, პასუხისმგებლობა და ბავშვის სიყვარული განაპირობებს პროფესიულ წარმატებას და სასიხარულოა, როცა მასწავლებლის შრომა ფასდება. წამყვანი მასწავლებლის სტატუსი ნიშნავს დიდ პასუხისმგებლობას ბავშვის, მშობლის, სკოლისა და სახელმწიფოს წინაშე. მასწავლებლობა მადლია, სინათლეა,წყვიდადის შემანგრეველი ძალა რომ გააჩნია...

ხატია ეჯიბია – ნოქალაქევის საჯარო სკოლის ინგლისური ენის მასწავლებელი

ლი – განათლების სამინისტროს მიერ შემუშავებულმა მოქნილმა სქემამ შესაძლებლობა მოგვცა სისტემატური პროფესიული ზრდისა. ეტაპობრივად დანერგილი სიახლეები მთავარი მოტივატორი აღმოჩნდა ჩვენს საქმიანობაში. წამყვანის სტატუსი ჩემთვის ალბათ ერთის მხრივ არის თვითშეფასების ამაღლებული განცდა მატერიალურ წახალისებასთან ერთად და მოტივაცია, გაორმაგებული პასუხისმგებლობით მოვეცილო ჩემს პროფესიას, რომლის მთავარი ორიენტირი ჩემი მოსწავლეებია.

მაია დგებუაძე – ყოფილი შარტავას სახელობის №2 საჯარო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი – მასწავლებლობა ღვაწლისმსახურებას ჰგავს, უნდა იმსახურო უხმოდ, უდრტივივლად და ეს თავისთავად უდიდესი პასუხისმგებლობაა.

რას ნიშნავს დღეს ჩემთვის წამყვანი მასწავლებლის სტატუსი? ეს პასუხია კითხვაზე, ვუმკლავდები თუ არა დროის მოთხოვნებს, ვარ თუ არა მარად თანამედროვე მასწავლებელი.

თუმცა ვერანაირი გარეგნული სამკაული ვერ დაგამშვენებს ამ პროფესიაში, თუ მოსწავლეებისგან არ გრძნობ ალიარებას, პირველად სწორედ ისინი განიჭებენ „სტატუსს“..

რედაქცია მომავალშიც გააცნობს საზოგადოებას მუნიციპალიტეტის მასშტაბით მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების სქემაში არსებულ სიახლეებს.

ძვირფასო პედაგოგებო, წარმატებები დაგებდებოდეთ! მოამზადა მელა ბაბაღურიანი

„აფხაზეთი-მოუშუშებელი ტკივილი“

26 წელი გვაშორებს აფხაზეთის ავადმოსავლენარ ტრაგედიას. 26 წელი ისტორიისთვის შეიძლება მხოლოდ გაელვება იყოს, მაგრამ განვლილი წლები დიდი ტკივილი და წუხილია აფხაზეთის ომში დაღუპულთა ოჯახებისათვის, მათ გარემომყოფთათვის.

სები მართლმადიდებლური სკოლა-გიმნაზიის IV^ა – კლასის მოსწავლეებმა.

კვირეულის დასასრულს მუზეუმს სტუმრობდა სენაკის ქართულ-რუსული საბავშვო ბაღის „ზღაპრული კოშკის“ სასკოლო მზაობის ჯგუფის აღსაზრდელები ქალბატონ ლუდმილა ნაჭყებიასა და პედაგოგ თეა ჭანტურიას ხელმძღვანელობით. პატარებმა დიდი ინტერესით დაათვალიერეს საგამოფენო დარბაზები.

კვირეულის ფარგლებში დარბაზში უხვად იღვრებოდა თაფლის სანთლის სურნელი, ცრემლი ერთვოდა დამთვალეობადას ამაღლებულ განწყობილებას. ჩატარებული ღონისძიებები იყო ტკივილით, მონატრებითა და გამარჯვების რწმენით გაჯერებული.

მუზეუმის საგამოფენო დარბაზებში დამთვალეობით მეგზურობას უწევდნენ: ნანა ფირცხალავა, გრილა ანთია, მია ლაშქარავა, ნინო თულაძე.

27 სექტემბერს სკოლებში სასწავლო პროცესი დაიწყო წუთიერი დუმილით. პირველი საჯარო სკოლის მოსწავლეებმა ყვავილებით შეამკეს სკოლის კურსდამთავრებულის ნოდარ კანკიას ბიუსტი.

27 სექტემბერს დილიდან ხალხმრავლობა იყო მუზეუმში, სადაც ჩატარდა ღონისძიება „აფხაზეთი – მოუშუშებელი ტკივილი“. სტუმართა შორის იყვნენ სენაკის რაიონიდან აფხაზეთის ომში დაღუპულთა ოჯახის წევრები და ახლობლები.

შეკრებილთ სიტყვით მიმართა ჟიული შარტავას მუზეუმის სპეციალისტმა ქალბატონმა მარინე აბრამიამ. წუთიერი დუმილით პატივი მიეგო ომში დაღუპულთა ხსოვნას. მუზეუმის მეცნიერ-მუშაკმა ნანა ფირცხალავამ თავისი გამოსვლით გააცოცხლა 26 წლის წინათ აფხაზეთში დატრიალებული ტრაგედიის მოვლენები. თავის სიტყვაში ქართული გენის სიძლიერესა და სიმტკიცეს გაუსვა ხაზი ლალი გულუამ. ამაყი სევდით აღსავსე განწყობილებას ქმნიდა ქალბატონების

ღილა გაბესკირიასა და აფროდიტე კვაშილავას, ბატონების დამირკუჭავას, ზაზა ნაჭყებიასა და დიმა ქარჩავას გამოსვლები. დამსწრე საზოგადოებას სიტყვით მიმართა სენაკის მოსწავლე-ახალგაზრდობისა და კულტურის ცენტრის დირექტორმა ბატონმა ლევან უჩანეიშვილმა. მან მადლობა გადაუხადა მუზეუმის კოლექტივსა და ყველას, ვინც კი თითო აგური დადო კვირეულის ფარგლებში ჩატარებული ღონისძიებების საქმეში.

მუზეუმში ჩატარებულ ღონისძიებას სხვა პენს ჰფენდა „კოლხური ტრიოს“ მიერ შესრულებული ტკბილკოლხური მელიდიები და საგლობლები.

მარინე აბრამიამ მადლობა გადაუხადა ჟიული შარტავას ყოფილი რაიონული ფონდის თავმჯდომარეს ბატონ ანზორ ცაგურისა მუზეუმისათვის საჩუქრად გადაცემული 70 ცალი ნიგნისათვის „ჟიული შარტავა – უკვადეყოფამი გარდასული სიცოცხლე“

ღონისძიებას ესწრებოდნენ სენაკის მუნიციპალიტეტის მერის პირველი მოადგილე გრიგოლ ბაღათური და მერის მოადგილე კახაბერ კუპრეიშვილი.

შემდეგ შევეუერთდით ქალაქის ცენტრში ჟიული შარტავას ბიუსტთან შეკრებილებს, დავესწართ რაიონში დაგეგმილ ღონისძიებას, ყვავილებით შეამკეთ მისი, გენო ადამიას, გურამ გაბესკირიასა და ნოდარ კანკიას ბიუსტები. წმინდა იოანე ნათლისმცემლის საკათედრო ტაძარში დავესწართ აფხაზეთის ომში დაღუპულთა სულების მოსახსენიებელი პანაშვიდს, რომელიც აღავლინა დეკანოზმა იოანე კუპრეიშვილმა.

ემოციურად დატვირთული დღე აფხაზეთის ტრაგედიისადმი მიძღვნილი დასრულდა საქართველოს ეროვნული გმირის – ჟიული შარტავას ბიუსტთან მოსწავლე-ახალგაზრდობისა და კულტურის ცენტრის ახალგაზრდულ თეატრ „ფიროსმანის“ ნორჩი მსახიობების მონაწილეობით (ხელმძღვანელი – ვეფხია გორგოძე) გამართული ლიტერატურულ-მხატვრული კომპოზიციით „ჩვენ დავიბრუნებთ ერთმანეთს“

რა დროც არ უნდა გავიდეს ჩვენთვის მოუშუშებელი იარაღ აფხაზეთი, ამიტომაც ყოველ წელს ჩვენი აქტივობებით ვიხსენებთ განვლილ ტრაგედიას, ჩვენი თანაცხოვრების მშვიდობიან წლებსაც ვეფერებით წარმოსახვაში. იმედი გვაქვს დადგება ჟამი, როცა ერთმანეთის გულებთან მისასვლელ ბილიკებს ვიპოვით და ისევ აღმოვაჩენთ ერთმანეთს.

„ო, აფხაზეთო, ბევრი კარგი მოყმის გამდელი, ამოძალი ხარ მკერდმოჭრილი უსაქართველოდ“.

მარინე აბრამია

„ეპროპის მიმკვიდრების დღეები“

ეპროპის დღეების ფარგლებში, მუზეუმის საგამოფენო სივრცეში გამოიფინა ჟიული შარტავას მუზეუმის ფონდში დაცული მსოფლიოში ცნობილი მუზეუმების ფოტოები. გამოფენის სლოგანი იყო „ეპროპის მიმკვიდრების დღეები“.

კერძოდ წარმოდგენილი იყო პრადოს, ვერსალის, ლუვრის, ერმიტაჟის, დრეზდენის ეროვნული მუზეუმისა და სხვათა ფოტოები. ამასთან გამოფენას ამშვენებდა ზემოთ აღნიშნულ მუზეუმებში არსებული მხატვრული შედევრების რეპროდუქციები, როგორცაა, რემბრანდტის, ვან დეიკის, ფრანს პალსის,

პინტური კოს, დელფტის, ვილემ კალფისა და სხვათა რეპროდუქციები.

ქალბატონმა მარინე აბრამიამ გამოფენის ლამაზი ჩანაფიქრისა და მისი ლამაზად განხორციელებისათვის აღნიშნა მუზეუმის მეცნიერ-მუშაკის ნანა ფირცხალავას დამსახურება.

მ. მიჰაპარია

შეხვედრა მხარეთმცოდნეობის მუზეუმში

ხალხმრავლობა იყო სენაკის ჟიული შარტავას სახელობის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმში. 20 სექტემბერს მოეწყო კალანდარიშვილებისა და ქავთარაძეთა გვარის ღირსეულ წარმომადგენელთა გახსენება. დასახელებულმა გვარებმა ქვეყანას აღუზარდეს შესანიშნავი მამულიშვილები, ადამიანი,

რაულ ქავთარაძე, ვერიკო და ბადრი კალანდარიშვილები, თამარ ქავთარაძე. რომლებმაც მადლობა გადაიხადეს დასახელებულ გვარების წარმომადგენელთა გახსენებისა და დაფასებისთვის და გამოთქვეს სურვილი გაგრძელდეს სხვა გვარის წარმომადგენელთა გახსენება და ღირსეულთა წარმოჩენა.

ნები რომლებიც გამოირჩეოდნენ ერის სიყვარულით, ერუდიციითა და განსწავლულობით. საკმარისია გავიხსენოთ აკადემიკოსო პეტრე ქავთარაძე. გალაკტიონის მეგობარი დიმიტრი (დემონი) ქავთარაძე. მაღალი სასულიერო პირები: არისტარქო და სიმონ კალანდარიშვილები, აკაკი წერეთლის უახლესი მეგობარი, ბესარიონ ქავთარაძე და საზოგადოებაში დაფასებული პროფესორი ვახტანგი და სენაკის საპატიო მოქალაქე ექიმი, გოგი კალანდარიშვილები და სხვა..

კალანდარიშვილების გვარზე მოხსენება გააკეთა მუზეუმის ფონდის მცველმა გრილა ანთიამ, ხოლო ქავთარაძეთა გვარზე მუზეუმის სპეციალისტმა, ბორის დავითაიამ. წინაპრების შესახებ მოგონებებით გამოვიდნენ: ლია ქობლავა, ნელი ჯანჯღავა. მზია ბარქაია, ბუთხუზ კალანდარიშვი-

შეხვედრაზე ლექსები ნაიკითხეს ქალაქის მე-2 და ძველი სენაკის საჯარო სკოლის მოსწავლეებმა: გურამ მოსიძემ, საბა ზარქუამ, უშანგი ჩიქოზავამ, რეზო გოგინავამ.

შეხვედრას ესწრებოდნენ: სენაკის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილე ბადრი კალანდარიშვილი, მუნიციპალიტეტის მერიის განათლების, კულტურისა და ახალგაზრდობის სამსახურის უფროსი გივი მისაბიშვილი. სენაკის მუნიციპალიტეტის მოსწავლე ახალგაზრდობისა და კულტურის ცენტრის დირექტორი ლევან უჩანეიშვილი, დირექტორის მოადგილე ნათია ეჯიბია. ამავე სამსახურის განყოფილების უფროსი ნათია თოდუა და განყოფილების სპეციალისტი ნატო საჯია

ბორის დავითაია, მუზეუმის სპეციალისტი

მადლობა მკურნალობისათვის

8 სექტემბერს მოულოდნელად ცხვირიდან დამეწყო სისხლის დენა. გამოვიძახეთ სასწრაფო დახმარება, რომელიც დროულად მოვიდა, მაგრამ სისხლის დენა ვერ შემიჩერეს. გადამიყვანეს „არქიმედეს კლინიკაში“. ყოველნაირი ზომები მიიღეს ექიმებმა და მიმკურნალეს. მადლობა ასეთი მაღალი პროფესიული და კეთილსინდისიერი მომსახურებისათვის ბადრი ბესელიას, სოფიკო დავითაიას, ნინო ოთხოზორიასა და ნინო გაბელიას.

მარია იაკობიანცი, პენსიონერი

„ზღაპრული კოშკის“ აღსაზრდელები მუზეუმში

სოხუმის დაცემის დღის 26-ე წლის თავთან დაკავშირებით სენაკის ქართულ-რუსული საბავშვო ბაღი – „ზღაპრული კოშკის“ სასკოლო მზაობის ჯგუფის აღსაზრდელები ბაღის ხელმძღვანელის ქალბატონ ლუდმილა ნაჭყებიას ხელმძღვანელობით 26 სექტემბერს ვენვით ჟიული შარტავასა და მისივე სახელობის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმებს, დავათვალიერეთ საგამოფენო დარბაზები.

მათ მუზეუმში სტუმრობისთვის. ბაღს საჩუქრად გადასცა ნიგნი ეროვნულ გმირზე ჟიული შარტავაზე და ტკბილეულითაც გაუმასპინძლდა. ქალბატონმა ლუდმი-

ლამ ლამაზი დახვედრისათვის თბილი სიტყვები არ დაიშურა მუზეუმის თანამშრომლების მისამართით და დასახა მომავალი თანამშრომლობის საკითხებიც. პატარებმა გადაიღეს მუზეუმში სტუმრობის ამსახველი ფოტოები.

ფეიქრობ, ბაღის აღსაზრდელებისთვის დიდი მნიშვნელობა აქვს ადრეული ასაკიდან იმ ფასეულობების და სიძველეების გაცნობას, რასაც ინახავს მუზეუმის დარბაზები.

თეა ჭანტურია, „ზღაპრული კოშკის“ აღმზრდელ-მასწავლებელი

ნიკო დადიანი - 175 ღირსეულებს არ ივიწყებენ

4 ოქტომბერს, ლედაძამეს თემის სოფელი ბერთემში, (ჯგერმარიონი – ბორცვი, სასაფლაო გურძემიასა და ტეხურს შუა მდებარე ვაკეზე. შემორჩენილია გალავან-შემოვლელი ეკლესიის ნაშთი, რომლის ეზოშია დაკრძალული ნიკო დადიანი მეულ-ლესთან ერთად.), დიდი ნიკოსა და შალვა დადიანების მშობლიურ სოფელში, ბატონ ბორის დავითაიას ძალისხმევით, სენაკის მუნიციპალიტეტის მერიის ორგანიზებით, სენაკის მოსწავლე-ახალგაზრდობისა და კულტურის ცენტრისა და სენაკის საგანმანათლებლო რესურსცენტრის მხარდა-

ჭერით გაიმართა მე-19 საუკუნის გამორჩეული პიროვნების, საზოგადო მოღვაწის, პოეტისა და პუბლიცისტის შალვა დადიანის მამის, დიდი ნიკო დადიანის 175 წლის-თავისადმი მიძღვნილი ღონისძიება.

ლედაძამეს, ბერთემის, კვათის, ზემო ფოცხოს სკოლის მოსწავლეებმა ყვავილებით შეამკეს ნიკო დადიანის საფლავი. ღონისძიება შესავალი სიტყვით გახსნა ლედაძამის საჯარო სკოლის დირექტორმა გიორგი ხურცილავამ.

გამომსვლელებმა: ჟიული შარტავას სახელობის №2 საჯარო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის პედაგოგმა ლუარა ჯიქიამ, მწერალმა, ისტორიკოსმა ბორის დავითაიამ, სენაკის საპატრიოტო მოქალაქემ დამირ კუჭავამ ისაუბრეს ნიკო დადიანის ცხოვრებაზე, შემოქმედებაზე, ღვაწლზე.

„ნიკო გახლდათ მე-19 საუკუნის უდიდესი მოღვაწე, რომელიც ეროვნული მოძრაობის შუაგულში ტრიალებდა, იყო პოეტი, ორატორი, პუბლიცისტი. მკვლევარი. „ვეფხისტყაოსნის“ ტექსტის დამდგენი კომისიის წევრი. მან პირველად სცადა საქართველოს ისტორიის ფილოსოფიური ახსნა. დააყენა საკითხი ქართული საგალობლების აღდგენა - მოვლის შესახებ, რომელიც დაიბუქდა გაზეთ დროებაში და ილია ჭავჭავაძემ მისცა უმაღლესი შეფასება.“ - აღნიშნა ბორის დავითაიამ.

ღონისძიებაში მონაწილეობას ლეზულაობდნენ ახალგაზრდული თეატრი „ფიროსმანი“ (ხელმძღვანელი ვეფხია გორგო-

ძე), ქორეოგრაფიული ანსამბლი „კოლხი“ (ხელმძღვანელი გიორგი კორშია), „კოლხური ტრიო“, მუნიციპალიტეტის საჯარო და კერძო სკოლების მოსწავლეები: რატი სიმონია, ირაკლი სირია (ნოსირის საჯარო სკოლა), თამარ და ელისაბედ ესებუები, ანი გნოლიძე (№7 საჯარო სკოლა), უშანგი ჩიქობავა, რეზო გოგინავა (ძველი სენაკის საჯარო სკოლა), ანი ნადარია (კერძო სკოლა „პელაგონი“), ლედაძამეს საჯარო სკოლის მოსწავლემ მამარიამ სართანიამ და თეკლათის საჯარო სკოლის მოსწავლე ლუკა კვარაცხელიამ მსმენელებს წარმოუდგინეს ნიკო დადიანის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის დეტალები. დეკლამატორები იყვნენ კერძო სკოლა „პელაგონის“ მოსწავლეები კესო თიბილაშვილი და ლუკა კილასონია.

ღონისძიებას ესწრებოდნენ სენაკის მოსწავლე-ახალგაზრდობისა და კულტურის ცენტრის დირექტორი ლევან უჩანეიშვილი, დირექტორის მოადგილე ნათია ეჯიბია, სენაკის მუნიციპალიტეტის მერიის განათლების, კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის სამსახურის უფროსი სპეციალისტი თეიმურაზ კუბეცია, თვითმმართველობის წარმომადგენლები, ადგილობრივი სკოლების მოსწავლეები, პედაგოგები, სოფლის მოსახლეობა.

„დიდი ზეიმია დღეს ბერთემში – აღნიშნა ჩვენთან საუბრისას ბერთემელმა მურთაზ პირტახიამ – ჩვენი სახელოვანი წინაპრის, „დიდი ნიკოს“ ხსოვნას მივაგეთ პატივი. ჩემი თანასოფლელების სახელით მინ-

და მადლობა გადაუხადო ღონისძიების ორგანიზატორებს, მონაწილე ახალგაზრდებს, რომლებმაც ერთი ღამე, დაუვიწყარი დღე გვაჩუქეს სოფლის მაცხოვრებლებს“.

ჩატარებული ღონისძიება იყო ნათელი დასტური იმისა, რომ ჩვენში ღირსეულადამიანებს არ ივიწყებენ.

მ შონია

ბატონ ნიკო დადიანის წერილი გუბერნატორს

„1895 წ. იმერეთში წყალდიდობის გამო დიდად დაზარალებულა სოფლები. ამის გამო გუბერნატორს (XIX ს. მეფის რუსეთი განავება საქართველოს-ავტ.) ინტელიგენტთაგან შეუდგენია ერთგვარი კომისია და მათთვის დაუვალება-გამოეთქვათ თავიანთი აზრი გუბერნიის პრაქტიკულ საქმეებთანა ვაშა“. (მ. დადიანი, „რაც გამახსენდა“ თბ. 1959 წ. გვ.292-296).

სულმნათ ნიკო დადიანის მოღვაწეობიდან რომ არაფერი შემორჩენილიყო რუსულად ნაწერი ამ წერილის გარდა, შთამომავლობა სრულად აღადგენდა მის პიროვნულ მახასიათებელთა პარამეტრებს და დადგენდა იმასაც, თუ რა ინტელექტუალ-ერუდიტი ბრძანებულა ან უკვე ისტორიის კუთვნილებადქცეული დიდი მამულიშვილი და საზოგადო მოღვაწე.

სწორადაც მიუსამიძმრებიათ შალვა დადიანისთვის მამის, ნიკო დადიანის, გარდაცვალება ასე: „სამეგრელოს დღეს მოსწყდაო წელი და არა მხოლოდ –სამეგრელოს!“

წერილი, რაც ცხადია, რუსულად დაუწერია ბატონ ნიკოს, ავლენს საოცარ ერუდიციას ავტორისას ეკონომიკის, ტექნიკის, ბიოლოგიკ-ავტორიფიის, სოფლის მეურნეობის, გზათმშენებლობის, სამართალ-კანონმდებლობის, საბანკო საქმეთა და სხვა მეცნიერებათა სიღრმითი პლასტების ცოდნის მეტად მაღალ ხარისხს, რასაც ნარუდგენს გუბერნატორს, როგორც ქართული სინამდვილის(XIX საუკუნის)სამართლებრივ-კანონმდებლობით, საბანკო სისტემის, აგრარულ-სამეურნეო, ტექნიკური პოტენციის სისტემურად გამართვის მაქსიმალიზების, საქართველოს სინამდვილის რაციონალი-

ზებისა და წარმატების მრავალფეროვან-მრავალდარგობრივი განვითარების პროგრამას, რაც მოიცავს მსოფლიოს მრავალდარგობრივ რაციონალისტურ პროგრესულ იდეებსაც და საქართველოს საბოლოო დიადი წარმატების წინასწარჭვრეტით გეგმა-პროგრამას.

ეს წერილი, უპირველეს ყოვლის, უნაკლო რუსულთა გადმოცემამ: იგი საოცრადაა გამართული ლიტერატურულ-კულტურული კოდით, სადაც უამრავი მეცნიერების ზედმინვენითი ხედვაა გადმოცემულ-შეფარდებული ქართულ რეალობასთან.

ბატონი ნიკო დადიანი საქართველოს მმართველობისაგან მოითხოვს შემდეგ ქვაკუთხედურ საკითხთა მოწესრიგებას, რამეთუ უწყის, თვინიერ ამ ჰიპოსტასთა მოგვარებისა, ქვეყანა –საქართველო ვერ განვითარდება ვერცერთი განზომილებით, რამეთუ თითოეული მოთხოვნა ბატონი ნიკო დადიანისა სასოცოცხლო დანიშნულებისაა ქართველთა წინსვლა-წარმატებისათვის, სახელდობრ:

1. თავიდათავი საკითხებისა კანონის დაზუსტება კერძო საკუთრების დასაკანონებლად, რაც წარმოადგენს სახელმწიფოს პრეროგატივას.

ასე კატეგორიულია ბატონი ნიკო ამ ძირითადი კანონ-სამართლის მიმართ!

2. იგი სთავაზობს გუბერნატორს ეკონომიკის ყველა დარგის -სასოფლო-სამეურნეო თუ სარკინიგზო-საზღვაო ან სახმელეთო გზათა მშენებლობის სასწრაფოდ მოწესრიგებას, რადგანაც მიიჩნევს, რომ ეკონომიკის ვერცერთი სეგმენტი ვერ განვითარდება გზათა და ხიდთა მშენებლობის გარე-

შე, რამეთუ ეს საკითხი პირდაპირ-პროპორციულად განსაზღვრავს ქვეყნის მთლიანი შიდა პროდუქტის(სასოფლო-სამეურნეო, მრეწველობით, ტექნიკურ საშუალებათა თუ სხვა) მიწოდებას(სწრაფად, უდანაკარგოდ, ხარისხიანად) ბაზრისათვის, რაც, თავის მხრივ, განაპირობებს წარმოებული პროდუქციის თვითღირებულებასაც, მოგების ნილსაც და ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების ტენდენციის ხარისხის ოდენობასაც.

3. გზათმშენებლობას აუცილებლობად მიიჩნევს არა მხოლოდ მთავარ გზებზე, ტრასაზე, არამედ –ყოველ სოფელთან მისასვლელად, რათა ხარისხიანად გამოიზიდოს გასაყიდი პროდუქტი საერთო ბაზრამდე, განსაკუთრებით-მთიანი რეგიონიდან.

4. ასეთსავე აუცილებლობად წარმოუდგენია ბატონ ნიკოს მოსახლეობისათვის საბანკო კრედიტების გამოყოფა დასაძლევად სილტაკისა და აღსაღორძინებლად

ეკონომიკისა თუ ტექნიკური აღმავლობისა.

5. სასიმიდეთა თუ ბელელთა მშენებლობა და პროდუქტის-სინდნის, ხორბლისა და სხვათა-დახარისხებაც გადაუდებელ საქმედ მიუჩნევია ქვეყნის სიყვარულით გულანთებულ შვილს-საზოგადო მოღვაწეს, ბატონ ნიკო დადიანს.

6. საკვირველია, მაგრამ ბატონი ნიკოს ინტელექტი ითვალისწინებდა სათბობის, თბური ენერჯის-მდინარისა და ქარის ენერჯის გამოყენებას კავკასიაში, რისთვისაც პროგრესულ განზომილებად მიიჩნევდა კავკასიაში ტექნიკურად აღჭურვილი პოლიტექნიკური სასწავლებლის დაარსებას.

რაოდენ უსწრებდა დროს(ქართულ რეალობაში) ბატონი ნიკოს აზრები XIX საუკუნეში! ეს მაშინ უტოპიად აღქმებოდა, მაგრამ ის, რომ უფალმა გვიბოძა ბატონი ნიკოს საუკუნესგანსრებული პროგრესით მსუთქავი აზროვნების ასე ყოვლისმომცველი პროგრამა, დღესაც, XXI საუკუნეშიც, ანათებს თავისი ბრწყინვალეობითა დიდითა.

მართალი ყოფილან ისინი, ვინც ბატონ ნიკო დადიანის გარდაცვალებას აღიქვამდნენ ქვეყნისათვის წელის მოწყვეტად.

7. ბატონი ნიკოს აზრით, ქართული რეალობის აღსაყვავებლად უამრავი პროგრესული იდეის სასწრაფო დანერგვა საჭირო, კერძოდ: საირიგაციო სისტემის შექმნა, ცხოველთა თუ ფრინველთა სელექციონება, აბრეშუმის ჭის კულტურის განვითარება, ფოლოქსერასთან საბრძოლველად ამერიკული ჯიშის ვაზის შემოტანა, ამერიკული ხეთა და ხეილის შემოტანაც.

8. ბანკებისათვის პრიორიტეტულ იდეად მიუჩნევია მწარმოებელთა – ბიზნესმენტთა დაფინანსება შესაბამისი კრედიტებით და სხვა მრავალი.

ამრიგად, ბატონი ნიკო დადიანის წერილის მიხედვით, ყოვლისმომცველია სახალხო-სახელმწიფო მეურნეობის მშენებლობა-განვითარების, ტექნიკური აღჭურვილობის, სათბობის, სელექციის, მანებლებთან ბრძოლის, სამართლებრივ-კანონმდებლობითი აქტების, გზათმშენებლობის, საირიგაციო სისტემის, განათლების, მსოფლიო კულტურის გამოცდილების გაზიარებისა, ხალხისა და მთავრობის საყოველთაო თანამშრომლობითი მეტად პროგრესული პროგრამის თითოეული მუხლი. ვკითხულობთ რუსულად დაწერილ მოთხოვნათა ნუსხას თავისი პერიპეტეებით და ჩვენს თვალწინ ცოცხლდებიან XIX საუკუნის ღვაწლმოსილი საზოგადო პიროვნებები, რომელნიც თანაზიარნი ბრძანებულან ბატონი ნიკო დადიანის იმ დროისათვის უტოპური იდეებისა, რომელნიც დღესაც, XXI საუკუნის საქართველოშიც ჯერაც ვერ ქცეულან რეალობად, თუმცა ბატონ ნიკოს იდეებს ლამის 130 წელი გვაშორებს.

დიდება-თქვენდა, ფასდაუდებლო წინაპრებო, თქვენი წმინდა ღვაწლისათვის!

დიდება, უფალო ყოვლისმხედ-გამრიგეო, ასეთ წინაპართა ბოძებისათვის!

დიდება მოეც, უფალო, ჩვენს ხალხს, ჩვენს ქვეყანას, ჩვენ მინაწყალს!
ამინ!

ლუარა ჯიქია

„თვალსაჩინო ინტელიგენტი სამეგრელოდან“

1 ოქტომბერს ნიკო დადიანის დაბადებიდან 175 და გარდაცვალებიდან 123 წელი შესრულდა. იგი მეცხრამეტე საუკუნის საქართველოს ერთერთი უწარჩინებულესი და უგანათლებლესი პიროვნებაა, რომელმაც 52 წელი მუხლჩაუხრელად იღვანა. ფლობდა ქართულ-რუსულ-ფრანგულ-ინგლისურ ენებს, ჰქონდა სამედიცინო სფეროს კარგი ცოდნა, იყო მთარგმნელი, პოეტი, მწერალი, დიდი ორატორი, კარგი მასწავლებელი, ერის ისტორიის დიდი მცოდნე, ხელოვნებისა თუ განათლების სფეროში წინადი სიტყვის მოქმედი, ახალგაზრდობის მეგობარი და დამკვლავი, საზოგადოებრივ ცხოვრების ყველა სფეროში გათვითცნობიერებული. რამდენადაც ვაკაკერი არ უნდა იყოს, ამ ადამიანს მხოლოდ და მხოლოდ ქუთაისის კეთილშობილთა სასწავლებელი ჰქონდა დამთავრებული.

„მისი ჩვეულებრივი სახელია ნიკო დადიანი. ოფიციალური-ნიკოლოზ ტარიელის ძე „ნიკო მეგრის“ ან ინიციალებით- „ნ.დ.“ საზოგადოებაში კი თანამედროვენი ეძახიან: „დიდი ნიკო“, „ნიკო ფილოსოფოსი“. სხვა სახელი და სხვა ფსევდონიმი, ან სახელწოდება მას არა ჰქონდა არც საზოგადოებრივად და არც შინაობაში“.

ასეთი ნიკო დადიანის ოდაბადე „ბერთეშია“ ჩვენი მუნიციპალიტეტის ლეიქამეს თემის უბანი, ამჟამად ბეთლემად წოდებული (ბიოლოგიურად დედუღეთში-შორაპნის მარჯვნივ დაბადებულია), აქაა მისი საძვალეც, ბერთეში - საგვარეულო სასაფლაოზე. თურმე რა წინაპარი გვეყოლია?! არადა ნიკო დადიანს თვით ილია ჭავჭავაძეც გამორჩეულ ქართველად ზოცხდა. „მამათქვენი ჩვეულებრივი ბილიკით მაგალი კაცი არ არის“-ო უთქვამს ერთხელ 14-15 წლის შალვასთვის ილიას.

დავიწყით თავიდან. სამეგრელოში დადიანები ფეოდალურ შტოს წარმომადგენლები და შესატყვისი მართვა-გამგეობით, ცოდნა-განათლებით, ადგილითა და სამსახურით იერარქიაში ირჩევიდნენ. როგორც თითოეული რგოლი ერთმანეთთან ბმით ქმნის სიმყარეს, სიმტკიცეს ჯაჭვისას, ისე შთამომავლობაში თაობები ერთმანეთს ხიდს წარმოადგენენ და მეტყველებითობის უწყვეტობას განაპირობებენ. დღეს გვინდა ძირითადად შალვა დადიანის მამა ნიკო დადიანი, ნაწილობრივ კი მისი ახლოლები და გარემოცვა ვაგახსენოთ და დაგანახოთ ნიკოს „დიდი ნიკოდ“ სრულქმნა გენეალოგიურ-მა ხაზმა ვით განაპირობა. როგორც შ.დადიანი აღნიშნავს საუკუნობით გალაკებული წინაპარ ფეოდალთა „სოფლსა და გულში ბევრი უცნაურობა, ბევრი უდიდრობაც, ბევრი უსამართლობაც“ იყო. მაგრამ ყოველივე ამისა წილ „დადიანთა საგვარეულოში ტრადიციის კულტურის ნიშნისა საუკუნობით გადადიოდა ერთი თაობიდან მეორეში“. ამიტომ დღეს ენ. უცნაურობა-უდიდრობის ფაქტებს არ გამოვიკვიდებით, მით უფრო ჩვენი ინტელექტის სუბიექტური თხემით ტერფამდე ინტელიგენტი ვახლავთ. დავიწყით ნიკოს ბაბუა ალექსიდან, რომელიც ყოფილა „დიდი გონების პატრონი, პოლიტიკოსი, დიპლომატი, კანონების მცოდნე, მნივნილობარი... მაშინდელი სამეგრელოს გონება, შინ და გარეთ მმართველი ხელი“. ის ხელმძღვანელობდა ყველაფერს თურმე, მთავარი ლევიანი კი „თავის დღეს ნადირობასა, ლხინსა და თავადებთან სტუმრობაში აღამებდაო“. ასრულდება უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის ფუნქციას.

„ალექსი ცხოვრობდა ს. ბერთეში, ანუ როგორც ახლა უწოდებენ ბეთლემში, მეტად კოხტა მდებარეობის არემარეში. ირგვლივ დობილოებით შეფენილი (მალაღი ვენახით) გორაკები, ქვევით კარგა ფართობზე დაცემული „ატეხილი ჭალა“ მის მკერდზე ლაპსის-ლაზულის ფერი, ჭირხილითი ცივი მდინარე ტეხური და ტეხურის ძირიდანად ცამდე ამალელებული

მწვერვალი, რომლის მოედანზედაც დღესაც ზვიდათ გამოიყურება ისტორიული, ფარნაოზის დროის, ქუჯის ციხე. იმას ქვემოთ კიდევ ტეხურის მარცხენა ნაპირზე, სამხრეთით, ბერთეშიდან ორ ნაბიჯზე, ალექსის სასახლადიგან ნახევარ კილომეტრზე, ნაქალაქევის სამკურნალო წყლები. თვით ალექსის ეზო წარმოადგენდა შემდეგ სასახლობას: ეზოს შუაგულ, მომალელებულ ალაგს ორსართულიანი დიდი სასახლე. ქვევით ქვის პალატი და ზემოთ ხის მკვიდრი ნაბლის ფიცრით ნაშენი თორმეტი ოთახი, რომლის წინ და უკან ფარ-არეოები შერეულნი იყვნენ. განსაკუთრებით წინა აივანია შესანიშნავი, რომელიც რამდენიმე საუენის სიგრძეზე იშლება და აღმოსავლეთით სრულდება პატარა კარის ეკლესიით. ეკლესიის წინ-ტრადიციული ცაიხე-ვი. აქვს საჯდომები. ეს დარბაზიელთა სასაუბრო და ზოგჯერ ალექსის სასამართლო დარბაზიც. სასახლის გარდა ეს კარგა მოზრდილი ეზო გადაჭედებულია კიდევ სხვა შენობებით. ასე რომ ერთის შეხედვით პატარა ქალაქი გვეგონება. ამ სახლებს, რაღა თქმა უნდა, თავისი დანიშნულება აქვთ: სასტუმრო, სამუშაო, საფარე-შო, სამოახლო და სხვა.“

ნიკოს მამა ტარიელი ანუ ტაია ყოფილა მდივანბეგი და მოურავი იმ დროის მთელი სენაკის მაზრისა. შალვას გადმოცემით „მან მშვენივრად იცოდა საღვთო წერილი, „ვეფხისტყაოსანი“, თვით იყო შაირთა-მოქმედი, ზმათა გამწარხველი, ტკბილი მეგობრული ეკლესიაში და სუფრაზე არა ნაკლებ ტკბილი მოდი-ლინე. ცხენოსანი, მოჯირითე, ომში შეუპოვარი, გამჭირიხი მხედარი და... მოყვარული ქალებისა. ტანმორჩილი კაცი იყო თურმე, მაგრამ ჩასკენილი, ბადრი სახის, საამური შავ-ტუხა ვაჟ-კაცი. ხასიათით კი უწყალო იყო, არ ჰვავდა ალექსის ლმობიერებით და მის ყმებს სასტიკად ეწყობოდა“. ტაიას თანამეცხედრე ბუნებით ყოველმხრივ შემკული ქალბატონი მარიამ აბაშიძე ვახლდათ. მან ოჯახში აჰკვეთა „ძალმოებრება, განუკითხაობა, მეძაბა. ეს ყოველივე შეცვალა ზნეობის გამტკიცებამ, სისპეტაკემ და სამართლიანობამ. ათასი მლოცველი გამოუწინა მარიამ აბაშიძის ქალს. სულიერად შეიჭირებულნი, ნივითერად დაზარალებულნი, ადამიანთაგან შევიწროებულნი, სხეულით დაავადებულნი. ყველანი „აბაშიძე“-სთან პოვებდნენ შევას“. ეს ქალბატონი ვახლდათ ნიკოს „აღმზრდელი დედაც, მისი პირველი მასწავლებელიც და მისი წარმტაცი საეროდ მნივნილობისა და ეკრძოდ მეცნიერებისაკენ. „ქალი არამც თუ ჩვეულებებისამერ მცოდნე იყო ქართული ენისა, ვეფხისტყაოსანისა და სხვა და სხვა ხელსაქმისა, რომელიც თითქოს საგაღებულოც კი იყო მაშინდელი ქართველი ქალისათვის, არამედ საუძველბინად იცოდა თურმე, იმ დროის შესადარად, საქართველოს ისტორია, ვარსკვლავთმრიცხველობა, დიდი ხელთა, რომელიც მეტად რთულს, მთავრისა და შშის, დრო და უამის ტრიალთა აღწერის კომპინაციებს წარმოადგენს. ზედმინეებით იცოდა საღვთო რწული, მაგრამ მართო ისტორია და ლოცუბოთი კი არა, არამედ დოგმატური გამოკვლევიანი და ყოველგვარი საეკლესიო წესები და ტიბიკონი. აგრეთვე დიდი მცოდნე იყო ძველი კარაბადინებისა და ზოგიერთის უებარის წამლებისა, რომელთა შორის ზოგიერთი ამჟამათ თვით მედიცინასაც უწამებია“.

ტაია დადიანსა და მარიამ აბაშიძეს 1844 წელს შეეძინათ ნიკო, რომლის აღზრდა-განათლება დედას უტვირთია. ტაიას არ მოსწონდა ვაჟი რომ მხოლოდ მნივნილობით იყო დაკავებული, მას უნდოდა მის შვილს სცოდნოდა ხმლის მოქმევა, დამბაჩის სროლა, ჯირითი, ნადირობა, საომარი მოქმედებები... საბოლოო ჯამში გადასწონა მარიამის სურვილმა და ნიკო ქუთაისში კეთილშობილთა სასწავლებელში, შემდგომში პირველ

გიმნაზიაში შეიყვანეს. „სასწავლებელში იგი ითვლებოდა თურმე ერთ საუკეთესო მოწაფედ და ისე იოლად სწავლობდა, რომ ორი წლის შემდეგ ნება გამოითხოვა და სულ ერთნაირად ჩააბარა მაშინდელი მთელი კურსის სრული ეგზამენი. ეს ძალიან უჩვეულო და რთული საქმე იყო მაშინ, და მოწაფეებსაც და მასწავლებლებსაც თითოთი საჩვენებლათ ჰყავდათ თურმე“.

რადგან ყველა საგანი ჩაბარებული ჰქონდა სასწავლებელში, ნიკო თვითგანვითარებას შეუდგა და დაინიშნა შესწავლა სამეცნიერო ლიტერატურაში. რაც ქუთაისის წარჩინებულ ოჯახებში მოიპოვებოდა ყველა წიგნი გადაუკითხავს, დანარჩენს ინერდა. „იმავ ხანებიდან თვითონაც ინიშნა წიგნების გამოწერა და ბოლო ხანებში მისი ბიბლიოთეკა რომ გადაგეთვალთვინებინათ, ჩვეულებრივ კლასიკოსებისა და მეცნიერული წიგნების გარდა, შეხედებოდათ სპეციალურ სახელმძღვანელებს, სხვადასხვა წვრილმან გამოკვლევებს, ბედეკურისებურ გამოცემებს, ატლასებს, სხვადასხვაგვარ აღმანახებს, და საერთოდ ასეთ საცნობარ ბროშურებს. არაფერი არ გამოეპარებოდა, ყოველივე იყო მისთვის რთული შესასწავლი და საინტერესო. ახალი გამოგონება ტექნიკაში, ახალი გამოკვლევა, ისტორიული, ან სხვა რომელიმე სამეცნიერო საკითხისა და განსაკუთრებით მედიცინაში, უსათუოდ ჰქონდა შეძენილი და იყო მისი შესწავლისა და შეთვისების საგანი. ასე სჭირდა სულ სიკვდილამდე. ხანში შესული, 52 წლის კაცი ჭაბუკურის გატაცებით ეძლეოდა რომელიმე საგნის შესწავლას და სანამ ხელმოდებოდა და საფუძვლიანად არ შეითვისებდა, მანამ არ მოეშვებოდა“.

სასწავლებლის წარმატებით დამთავრების შემდეგ საზღვარგარეთ სწავლის გასაგრძელებლად ემზადებოდა, მაგრამ მამა გარდაეცვალა და იძულებული ვახდა ოჯახში დაბრუნებულიყო. ბერთეში „უწინარეს ყოვლისა მისი გონება მიიპყრო სოფლის უსწავლევლობამ, სულიერმა და ნივითერმა გაჭირვებამ და ფიზიკურმა ავადმყოფობამ“.

პირველი რაც გააკეთა ეს იყო დიდი საზოგადოებრივი მნიშვნელობის საქმე. საკუთარ სახლში ვახსნა უფასო სასწავლებელი. „ლევი ტოლსტოის არ იყოს, მას ჰქონდა მის ოჯახში მოწყობილი ახალგაზრდათა სასწავლებელი, საცა განურჩევლად ნოდებისა, ახალგაზრდობის ასწავლიდა წერა-კითხვას, არითმეტიკას, გეოგრაფიას და მეურნეობას. ჰქონდა ამის სახელმძღვანელები თვით მის მიერ შედგენილი, მაგრამ ბიბლიოთეკის დაწინააღმდეგე იყო ესენი უმსხვერპლნი ცეცხლს. გადარჩენილა მხოლოდ ერთი კონსპექტური მონახაზი გრამატიკის წესებისა. ამავე დროს იგი გაუტაცინა მედიცინას და დაუსწავა მკურნალობა სწულთა“. პაციენტებს „სოფლად მყოფობის დროს ისე ქუთაისშიდაც სრულიად უფასოდ ლევილოდა და უწერდა რეცეპტებს ავთიაქებიდან მშობლების მისაღებად...“. გუბერნიის ექიმთა მთავარ სამმართველოს მიერ განკარგულება იყო გაცემული, არ დაებრკობებინათ დადიანის რეცეპტები, „რადგან დარწმუნდნენ რომ დადიანის დიაგნოზი შეუმცდარი იყო“.

განსაკუთრებით ხაზგასასმელია ის გარემოება, რომ ნიკო დადიანს სახელმწიფო სამსახურში არასდროს უმსახურია, მიუხედავად იმისა, რომ საპატიო თანამდებობებს ყოველთვის სთავაზობდნენ. მხოლოდ ერთი პერიოდ ახლადგახსნდა ზანეს ხელმძღვანელობს. ისიც დედის შეგონებით, რომელიც წერს: „სამშობლომ მოითხოვა შვილი, შენი სამსახური და შენც უნდა შეასრულო შენი მოვალეობა. წინათ შენი წინაპრები ხმლით საქმიანობდნენ სამშობლოს საკეთილდღეოდ, შენ კი შენი ცოდნა და ნიჭი უნდა მოახმარო ამავე საქმესაო“. დედის სიტყვა კანონი იყო ნიკოსთვის და ისიც შესდგომია „ზანკი-

რობას“. ამ პერიოდს ემთხვევა ოჯახური უბედურობები: უკვდება ორი შვილი, შემდეგ მეუღლე, გარკვეული დროის შემდეგ დედა, თანამეზრდილ ტეტუიას გარდაცვალებამ კი მის სათუთ გულზე საშინლად იმოქმედა (ეს უკანასკნელი როგორც უფროსი ძმა ისე დაასაფლავა საგვარეულო სასაფლაოზე). ცხოვრებაში თავსდატეხილმა ამდენმა უბედურობებმა მას ასკეტური ცხოვრებისკენ უბიძგა (ცოლი არ შეურთავს), მისი ყურადღება შვილების აღზრდაზე გადაერთო. ქალ-ვაჟი შალვა და მამო არც ერთ სასწავლებელში არ შეიყვანა. მაშინ როდესაც მისი ხელმწიფობით უამრავი მოზარდი სწავლობდა სხვადასხვა სასწავლებელში, „მაშინდელი სკოლა ვერ აკმაყოფილებდა საღვთადადგოგურ პრინციპებს. ულაყებდა ტვინს, რყვინდა ზნეობრივად და განსაკუთრებით ქართველებს გადაგვარების გზაზე აყენებდა“-იგონებს, შალვა დადიანი, ერთხელ ოჯახში „ჩვენში განათლების ოლქის უფროსი იანოვსკი გვცხტუმრობდა, როცა ვაიკო, რომ არც სკოლაში დავდიოდით და არც შინ ვემზადებოდით, მამას ჰკითხა: „მერე რა გნებათ, რომ მისგან გამოვიდეთო. -უწინარეს ყოვლისა - ადამიანიო, უსახუბა მამამ“. და იქვე დასძინა: „მამა უმთავრესად ყურადღებას აქცევდა ჩვენი სხეულის სიმრთელეს, გონების შეთამაშებას, გონებრივსავე პიროვნობის გაფარ-თობას და შემდეგ რაც ჩვენ გვინდოდა იმ სპეციალობაზე დადგომას“. ნიკო დადიანი ამ პერიოდში ყველაზე ნაყოფიერ ლიტერატურულ და საზოგადოებრივ მოღვაწეობას ეწეოდა. წერს და თარგმნის ლექსებს, მოთხრობებს, დრამებს, პუბლიცისტურ წერილებს, რომლებიც იბეჭდება სხვადასხვა გამოცემაში. უფრო მეტად გაზეთ „დროებაში“. მონაწილეობს „ვეფხისტყაოსნის“ დამდგენ სარედაქციო კომისიაში. ნიკო დადიანს ინვესტორ ყველგან, აზრის სიფრთხილი, მნივნილობითი, საზოგადოებრივი, თუ რა გამტანობითი ღონე გამოიჩინეს ქართველებმა თავის ისტორიულ ხატების დაცვაში; თუ რა წარმატებითი ღონე გამოიჩინეს ქართველებმა უმაღლეს სულიერისა და გონების განვითარებაში. რამდენად დამოკიდებული ქართველთა სათვისტომო სულის განკუთვნილებზე მათი საერო განვითარება“.

სების დამცველად გამოსულა თავის სიცოცხლეში, როგორც საზოგადოებრივად, ისე შინაობაშიაც“.

ნიკო დადიანი ყოველგვარი მანკიერების წინააღმდეგ ხმას იმაღლებდა. ასე მაგ: სამეგრელოში მეგრული ენის სკოლებში შემოღებას ალუმფოთებისა და არა ერთი საგაზეთო წერილიც მოუწმადებია.

ნიკო დადიანი მუსიკალური ნიჭითაც ყოფილა დაჯილდოვებული. „პიანინოსა და ფისგარმონიაზე კარგის ოსტატობით უკრავდა ხოლმე... ჩვენებურსა და უცხოურ ჰანგებს. თვითონაც თხზავდა მუსიკალურ ნიმუშებს“. მისი თვალსაწიერი საზღვარგარეთაც სწვდება, კარგად იცნობს იქაურ ცხოვრებას, ლიტერატურას, მეცნიერებას, ხელოვნებას. განსაკუთრებით ჰყვარებია ლეონარდო და ვინჩი, ფრანკლინი, ჰუმბოლდტი, ვიქტორ ჰიუგო.

ოჯახში ბაბუას, დედის, მამის და სხვა წინაპართა მიერ დაგროვილი ინტელექტუალურმა აურამ ნიკო ჩამოაყალიბა უმნიშვნელო, უზადო განსწავლულ პიროვნებად, თვით ილია ჭავჭავაძის მიერ პატივდებულ ადამიანდაც კი. ისინი მეგობრობდნენ. სამეგრელოში ჩამოსული ილია სოფელ ბანძაში სტუმრად მყოფ ნიკოს სწვევია. „გავივიე აქ ყოფილხარ, ნიკო, და გულმა არ მომიტოვნა არ მენახეო, დაახლოებით ასეთი იყო ილიას პირველი სიტყვები“.

„და გაჩაღდა საუბარი, რამდენადაც მახსოვს, ჩასაბარებულ ბიბლიოთეკაზე, საერთოდ ძველ მწერლობაზე და განსაკუთრებით ერთ ძველ შესამჩნევ წიგნზე „ნებროთიანზე“, რომელსაც მამა დიდად აქებდა; ბავშვობისას ჰქონდა თურმე წანაკითხი და მოელოდა, რომ მინგრესის ბიბლიოთეკაში აღმოჩნდებოდა“.

„ამ წიგნის გარდა, მახსოვს, საუბარი გადავიდა თანამედროვე საკითხებზე: ბანკი, თეატრი, გაზეთი, ქართული ენა; უმთავრესად კი თვით სამეგრელო, მისი წარსული, აწმყო დამომავალი. და აი აქ იყო, რომ პირველ დარჩა ილიას შესამჩნევი ფრაზა: სამეგრელოში ვარ და საქართველოს ვხედავო“.

ნიკო დადიანის ცხოვრებაში საკუთარი სახლ-კარის დანვა მეტად სავალალო ფაქტია. ცეცხლს შთაუთქივს უნიკალური საოჯახო ბიბლიოთეკა იშვიათი გამოცემებით, ხელნაწერებით, საკუთარი გამოკვლევებითა და ნაწარმოებებით სავსე. „უსახლკარობის გამო ხშირად ხან იმერეთში იყო, ხან სამეგრელოში და სხვადასხვა სოფლებში... მე-90 წლებიდან აიშენა სოფ. ბერთემს პატარა მაგრამ მეტად მოხერხებული და კოხტა სახლი, ევროპული მანსარდით, სხვადასხვაგვარი საოჯახო საჭიროებებისათვის განწყობილი... სამსახურის დროს უფრო ქუთაისში ცხოვრობდა, მაგრამ მისი საყვარელი ქალაქი მაინც თბილისი იყო და ზამთრობით იქ ბინადრობდა ხოლმე“. მასთან იკრიბებოდნენ მონაწილე ინტელიგენციის წარმომადგენლები, სტუდენტები და ჰქონდათ სეჯა-ბაასი.

ნიკო დადიანი ოჯახური ნორმების პატივმდებელია. უქმად ყოფნის უფლებას თავს არასოდეს აძლევს. ის ყოველ წუთს უფრთხილდება. საინტერესოა როგორია მისი ერთი დღე. აი რას გვიამბობს შალვა მამის დღიურ ყოფაზე: „10 საათიდან იწყება ცხოვრება. შემდეგ პირის დაბანა, შემოსვა, ჩაი. თერთმეტის ნახევარზე ის უკვე თავის კაბინეტშია. დიდი, გრძელი, ფართე საწერი მაგიდა, ფაფურის საუცხოო სამელნეთი, შანდლებით, აურაცხელი ფანქრებით და კალმებით, დაწერილი და დაუწერელ ქალაღებით, გადაშლილი წიგნებით აღსავსე. მაგიდის იქით დიდი, ვოლტერული სავარძელთან მისი საყვარელი ჭადრის მაგიდა. ეს მაგიდა ვეღარ იტევს გადაშლილ სხვადასხვა ფორმის წიგნებს, ჟურნალებს-ქართულს, რუსულს ფრანგულსაც. იცის ეს ენა იმდენათ, რომ წანაკითხი ვაიკოს. ოცნებობს ინგლისურის შესწავლაზედაც, რადგან შექსპირს თარგმნის და რუსულს ფრანგულს თარგმნის, ვიქტორ ჰიუგოს შვილისას, მეცადინეობის დროს ერთიმეორეს ადარებს. წიგნები და ჟურნალები გა-

(გაგრძელება მე-7 გვერდზე)

ოდგაბადე

„თვალსაჩინო ინტელიგენტი სამეგრელოდან“

(დასასრული)

დაშლილია, მაგრამ არსად წიგნების კიდურებზე არავითარი შენიშვნა, წარწერა, ან ფრჩხილით გახაზვა. ეს ეზარება საშინლად. ამ დროს ინერგება მისი ლიტერატურული ნაწარმოები, ან საქმიანი რამ პროექტი, ან დავალებული საზოგადო რამ მოხსენება. ბოლო ხანებში თვითონ აღარა სწერს. კარნახობს. შეიძლება ზოგჯერ არ სწერდეს. მაშინ სწავლობს. სწავლობს იმ საგანს, რომელიც ამჟამად დასჭირდება. უბრალოდ კი არ კითხულობს რასმე, თვალის გადასარბენათ, არამედ მეცადინეობს. 12 საათი დადგა, საჩქარო საუბრე, საერთო სასაძილოში. აქ შეიძლება ვაზეთიც, ჩვენთავანი ვინმე უკითხავს. აქ შეიძლება სტუმარიც იყოს ვინმე, ყოველ-დღიური ამბები. მიმდინარე ცხოვრება უკვე შემოიჭრა. საუბრე დასრულდა და დაიწყო მიღება მის კარზე მოგროვილით. უპირველესად ფიზიკურად ავადმყოფი. ყოველი ავადმყოფი ისინჯება საფუძვლიანად. საღამოს 6 საათამდე ეგრა და აი უკვე ინყება კვლავ მისი პირადი ცხოვრება. სადილი ამდროს. თვით სადილობა მიმდინარეობს მსუბუქ და მხიარულ ფრაზების გრეხილში. ამის მეთაური თვითონ არის. და აი დასრულდა სა-

დილი, ხილი შემოიტანეს. აქ კი ინყება... ლექციები. რა გგონიათ, მშრალი, მოსაწყენი და ძნელად შესათვისი კი არა. თითქო ხუმრობა-ლაღობაში მოხერხებულად ჩაქსოვილი და შეთხზული, კამათის დროს გამოტყვევება რაიმე მეცნიერული საგანი, ან საზოგადოებრივი საკითხი და ამის გარშემო ჩაჭურჭლული კიდობანი უცხო ამბებისა, მომხიბლავ მეტაფორებისა, მათემატიკურ სისწორეთა და სხვა. სადილის შემდეგ, თუ დააკვირდებით, იგრძობთ რამდენი შეიძინეთ. რამდენი რამ გაიკეთ. და ეს ისეთის ქართული, ისეთის ცოდნით შემტკიცებული და ცოტა პოეზიის ლამპრის ნაზი შუქით სხვი-მოფენილი, რომ სამუდამო გრჩებათ გულსა და გონებაში, ცხოვრებაში სახელმძღვანელოთ და გამოსაყენებლოთ. სადილი კი ვითავდა. ეხლა მისაღებ დარბაზში ვავედით და მუსიკა... სამუსიკო განყოფილების შემდეგ, თუ ამის გუნებაზეა, ვშუშობთ ისევე მის კაბინეტში. ფლობების „იროდიად“-ს თარგმნის და გვეკარნახობს. ან თავის ქართულ ოპერებსა, „კოტოროუს“-ს თუ ვინმე დარჩა ისეთი

სტუმართავანი, შეყვარებული და საგანიც მსუქანია, გრძელდება კამათი: ნამუშაულებების 3-4 საათამდე. და ასე ამგვარად მიემართება ცხოვრება“. და მაინც ასეთ სიმალის პიროვნებას, როგორც ნიკო იყო რა არგუნა ცხოვრებამ „ბანკირობა, ექიმად ყოფნა, დებუტატად საკრებულოში სამეგრელოს წარმომადგენლობა და სხვა ამგვარი მურუხი საქმე“. მაშინ როდესაც „მამა იყო გაჩენილი სამწერლოდ, კაბინეტის კაცად, თეორიების ჩამოსახმელად, ფილოსოფიურ სისტემათა გამოქმენდაცხად, მაგრამ... მბრძანებელმა და მეუფემ ცხოვრება... პრაქტიკულ საქმიანობაში დაახურდა“. არადა ცხოვრებას შესაძლებლობა რომ მიეცა, შთამომავლობას დაუტოვებდა საგანძურს ფილოსოფიის, საქართველოს ისტორიისა და ლინგვისტიკის მიმართულიყო. მან მხოლოდ 52 წელი იცხოვრა. 1896 წელს სვანეთის მთავრის შვილებთან ყირიმში, სტუმრად წასული გზაში გაცვივდა და ფილტვების ანთებით გარდაიცვალა. საინტერესო შტრიხია ის რომ 1 ოქტომბერს დაბადებული 12 ოქტომბერს აღესრულა. ნიკო დადიანი დიდი პატივით ჩამოასვენეს და „დიდის გამო-

ჩინებით დამარხა მისმა საყვარელმა ქვეყანამ საგვარეულო სასაფლაოში, სოფ. ბერეთეს“. თავისი ცხოვრების წესით, ერუდიციით, ინტელექტით, განათლებით, შემოქმედებით ასეთი დიდბუნებოვანი ადამიანი, მაგალითის მიძეცემი თაობებისათვის, შალვა დადიანის მამა, ჩვენგან უდაოდ იმსახურებს განსაკუთრებულ ყურადღებას, უფრო ზუსტად მისი საფლავი მზრუნველობას. სურვილის შემთხვევაში მისი ვინაობის აღმნიშვნელი ტრაფარეტის მონტაჟიც შესაძლებელია. იქნებ მამა-შვილს სახლ-მუხეუმიც შეეფერება. და ასე შემდეგ. სურვილი სურვილად, რეალურად კი ჩემს მესხიერებაში შემორჩენილ ერთ ეპიზოდსაც ვაგახსენებთ: წლების წინ, დაწყებითი კლასის მოსწავლეს მახსოვს, მაშინ მამა ჩვენი სკოლის დირექტორი იყო, დავალებული ჰქონდა და შალვა დადიანის საიუბილეოდ ნ. დადიანის საფლავის კეთილმოწყობა, ბერეთის უფუცესების მიერ მიკვლეულ იქნა საფლავი, რომელიც შემოსიხაზვრა რკინის კონსტრუქციით, გაიწმინდა ტერიტორია. დაწმინდულ დასაფლავებლად რაიონიდან და დედაქალაქიდან სტუმრები, რომლებმაც პატივი მიაგეს „დიდ ნიკოდ“ ნოდებულ პიროვნებას, ყვავილებით შეამკეს საფლავი, მოიგონეს სიტყვებით, მოსწავლეებმა წარმოადგინეს ლიტერატურული კომპოზიცია. სტუმართა შორის დამამახსოვრდა თეთრ თმიანი კაცი, რომელიც აღმოჩნდა

კრიტიკოსი ბესარიონ უდენტი. მამა ხშირად იგონებდა მის სიტყვებს, გამგზავრებისას ნათქვამს: „შვენიერ შალვა დადიანს, რომ მან ეტლით იაროს, ბერეთიდან მივდივართ, ვტოვებთ სადადიანოს“. პარადოქსი: დღევანდელი თუ გუშინდელი ჩვენი ახალგაზრდები რამდენიმე წლიანი თუ თვიანი საზღვარგარეთ სწავლება-სტაჟირების შემდეგ თავს ინონებენ, ჩვენც არ ვეტივით ქვეყანაზე ამ „ოკეანდალეულებს“ განათლებით და ენების ცოდნით. არადა ბერეთელ ნიკო დადიანს თბილისს იქით ფეხი არ გაუდგამს და ხედავთ რამდენ ენას ფლობდა, რა ცოდნის მატარებელი იყო, ისიც რომელ საუკუნეში?“ „როდესაც მიცვალებულის კუბოსთან ვიდექ და მოდიოდნენ მოსამძიმრები, ერთმა მეგრელმა მითხრა: „სამეგრელოს დღეს მოწყდა წელი“. გულწრფელობა დავიჯერე ამ სიტყვებისა, რადგან მამა მართლაც იყო იმ დროს სამეგრელოსათვის თვალსაჩინო ინტელიგენტი და მაშინ ასეთი კაცის დაკარგვა მართლაც წელის მოწყვეტას უდრიდა“ (შ. დადიანი). „როდესაც“ მოკრძალებული სურვილია „ასეთ თვალსაჩინო ინტელიგენტის“ სხოვან დაწინაურებას არ მივცეთ, რათა „წელმოწყვეტილად“ არ ვიგრძნოთ თავი საკუთარი თავისა თუ წინაპართა წინაშე. **ნიკო სართანი**

უსაფრთხო და ჯანსაღი ბარემო პატარებს

სკოლამდელი განათლება დიდ როლს ასრულებს ბავშვის განვითარებაში. საბავშვო ბაღში აღსაზრდელები სკოლისთვის ემზადებიან. უფრო დეტალურ შემეცნებით ინტერესი, მეტყველება. სწავლობენ უფროსებისა და თანატოლების პატივისცემას, ერთმანეთის აზრის მოსმენას. პატარას სჭირდება სხვა „ბავშვების საზოგადოება“, სჭირდება სივრცე, მუსიკა, საღებავები, კუბურები-ყველაფერი ის, რაც მის სულიერ სამყაროს ამდიდრებს, ამიტომაც გადაწყვეტილი გავეცნოთ მუნიციპალიტეტის სივრცეში არსებულ საბავშვო ბავშვბაღში მიმდინარე სააღმზრდელო პროცესს და ყოფილი მდგომარეობას. მიმდინარე წელს, ზაფხულის არდადეგების პერიოდში, მუნიციპალიტეტის ყველა საბავშვო და ბავშვბაღში, მასშტაბური ინფრასტრუქტურული პროექტები განხორციელდა. „სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის“ ფარგლებში: რეაბილიტირდა და შესაბამისი ინვენტარით აღჭურვა საბავშვო ბაღების სამზარეულოები და სასაწყობო ოთახები, განახლდა იატაკები, კეთილმოეწყო აღსაზრდელთა საძინებელი ოთახები, რეაბილიტირდა საბავშვო ბაღების სახურავები, ჩატარდა სააღმზრდელო ოთახების სარემონტო სამუშაოები...

დით. გვაქვს დიდი მხარდაჭერა და ხელშეწყობა მთავრობის მხრიდან. ზაფხულში „სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის“ ფარგლებში გარემონტდა შემოსასვლელი, დარბაზი 3-4 წლიანთა ჯგუფისთვის, გამოიცვალა იატაკი და დაიგო ლამინატი, შეიღება ჭერი და კედლები, რემონტი ჩაუტარდა სამზარეულოს.

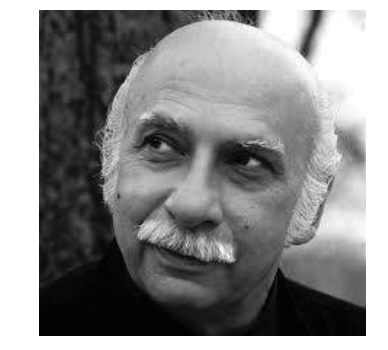
ბაღში სამი ჯგუფია და 70 აღსაზრდელი. ბაღი დაკომპლექტებულია მაღალკვალიფიციური მასწავლებლებით: ირინე მიმინოშვილი, სოფიო გაბრიჭიძე, ლიკა ბასილაია, ლელა ოდიშარია, ანა შენგელია, ნანა გოგელია, აღმზრდელის თანაშემწეები: მერი გვეგენავა, ანნა გოგებაშვილი, ია ფასეიშვილი, მუსიკის პედაგოგი ლენა ბესელია, ექთან ნათია ხუნწარია, მზარეული ინგა სირია. ვცდილობ კოლექტივთან ერთად უსაფრთხო და ჯანსაღი გარემო შევუქმნა პატარებს. ბავშვები ბაღში სწავლობენ კარგ მანერებს, სწორი და მარტივი ქცევის ნესებს, სწავლობენ ბავშვებთან ურთიერთობას: სათამაშოების გაზიარებას, თამაშის დროს რიგში დგომას, მეგობრისთვის დახმარების თხოვნას, დახმარების განწევას. უწვითარდებით თვითმოვლის უნარები. სამავადო აქტივობები ძალიან მნიშვნელოვანია პირველდანიწყებითი

მათემატიკური უნარების განვითარებისათვის. ბაღში სააღმზრდელო და სწავლების მთელი პროცესი აგებულია აღსაზრდელთა ინდივიდუალური და ასაკობრივი თავისებურებების გათვალისწინებით. დღის რეჟიმი მორგებულია ბავშვებზე, მათ შეუძლიათ ხატონ და ძერწონ მაშინ, როცა თვითონ სურთ. დიდია აღმზრდელის როლი, რომელიც აღსაზრდელთან ერთად თამაშობენ. ამ შემთხვევაში პატარები ეუფლებიან თანატოლებთან, უფროსებთან საკომუნიკაციო უნარ-ჩვევებს, სწავლობენ თანატოლთა პატივისცემას, მათი აზრის მოსმენას. აღსანიშნავია, რომ საჭირო უნარ-ჩვევები, პიროვნული თვისებები, სილამაზის აღქმა, ინტენსიურად სკოლამდელ ასაკში უყალიბდება. ჩვენი მიზანია უფროსი ასაკის ბავშვები შეეაჩვიონ ჯგუფურ მეცადინეობებს, გამოუმუშაონ მათ სკოლაში წასვლისთვის საჭირო უნარ-ჩვევები. სკოლაში საბავშვო ბაღის ბავშვები უფრო კომუნიკაბელური არიან, ვიდრე ის ბავშვები, ვისაც ბაღში არ უშლიათ. ბაღში ხშირად ტარდება სხვადასხვა დღესასწაულებისადმი მიძღვნილი ზეიმები, რომელშიც თითქმის ყველა აღსაზრდელი ლეზულობს მონაწილეობას, პატარების მომზადებაში დიდი წვლილი მიუძღვის მუსიკის პედაგოგს ლენა ბესელიას, რომელიც შემოდგომის ზეიმისთვის აქტიურად ამზადებს აღსაზრდელებს... ბაღში გვაქვს ოთხჯერადი კვება, გვყავს გამოცდილი გამოცდილი და კეთილსინდისიერი მზარეული. კვება ჯანსაღი და მრავალფეროვანია, ბავშვებს კარგად ბალანსირებული საკვები მიეწოდებათ. დაცულია საკვების უსაფრთხოების პროცედურები, ჰიგიენური ნორმები. აღსაზრდელების ჯანმრთელობის დაცვაზე ზრუნავს ექთან ნათია ხუნწარია. ასე რომ ბაღში ყოველგვარი პირობაა შექმნილი აღსაზრდელთა ნორმალური სწავლებისა და დასვენებისათვის. მშობლებს, რა თქმა უნდა სურთ შეიღებდნენ ადრეული ასაკიდან შეთვისონ სიბუჯით და პრომისმოყვარეობა. ამიტომაც თამამად შევიძლიათ ანდოთ თქვენი შვილების ბედი საჯარო ბავშვბაღების მრავალწლიანი გამოცდილების მქონე პედაგოგებს. **მ. გარბაია**

„თვით უკვდავება მშვენიერსა სულში მდგომარებას“

გია ყანჩელი

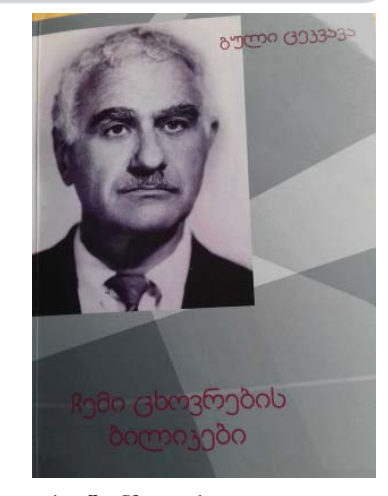
გარდაიცვალა ერის სასიქადლო შვილი, მუსიკალურ სამყაროში მსოფლიო მასშტაბით სახელგანთქმული კომპოზიტორი, განსაკუთრებული ერუდიციით დაჯილდოებული, გამორჩეული პიროვნება და ადამიანი, ბატონი გია ყანჩელი. მან 1963 წელს დაამთავრა თბილისის ვანო სარაჯიშვილის სახელობის კონსერვატორია, 1972 წლიდან მუშაობდა შოთა რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო აკადემიურ თეატრში მუსიკალური ნაწილის გამგედ, 1979 წლიდან კომპოზიტორთა კავშირის მდივანდ. განსაკუთრებულად აღსანიშნავია მისი სიმფონიური თხზულებები. 1977 წელს შექმნილმა სიმფონიამ „ინ მეორია მიქელანჯელო“ მას საერთაშორისო აღიარება მოუტანა. მას ეკუთვნის რობერტ სტურუას საუკეთესო სპექტაკლებისათვის შექმნილი მუსიკა „კავკასიური ცარცის წრე“, „რიჩარდ III“, „ჰამლეტი“, „ქალი-გველი“, „მეთორმეტე ლამე“. გია ყანჩელის შემოქმედებით მემკვიდრეობას განეკუთვნება: ოპერა „და არს მუსიკა“ (1983), 6 სიმფონია, კონცერტი სიმფონიური ორკესტრისათვის (1962); ლარგო და ალლერგო სიმებიანი ორკესტრის, ფორტეპიანოსა და ლიტურგიისათვის (1963);

სევედა ნათელი“ - ბიჭუნათა გუნდის, ორი სოლისტისა და დიდი სიმფონიური ორკესტრისათვის (1985) მუსიკა სპექტაკლებისათვის: „ხანუმა“, „არ დაიდარლო“, „ქვეყრი“, „არაჩვეულებრივი გამოფენა“, „მიმინო“, „შერეკილები“, „რამდენიმე ინტერვიუ პირად საკითხებზე“, „როცა აყვავდა ნუში“ და სხვა. მუსიკალურმა სამყარომ, მისმა თავყვანისმცემლებმა, სრულიად საქართველოში დიდი გულსიტკვილით გააცნო 84 წლის კომპოზიტორი უკანასკნელ გზაზე. მან განვლილი გზით, უბადლო შემოქმედებით სიცოცხლეშივე დაიდგა გვირგვინი უკვდავებისა. გია ყანჩელი დაიკრძალა დიდუბის პანთეონში.

„ჩემი ცხოვრების ბილიკები“

სენაკის საზოგადოება პატივისცემით იხსენებს გული ცეკვავას. მან მთელი თავისი შეგნებული ცხოვრება სამეცნიერო-პედაგოგიურ საქმიანობას მოახმარა. ბატონი გული აქტიურად თანამშრომლობდა გაზეთ „კოლხეთთან“. ახლახანს გამოვიდა პროფესორ გული ცეკვავას მემუარები „ჩემი ცხოვრების ბილიკები“. ეს გახლავთ ერთი მეცნიერის სიცოცხლის მანძილზე გავლილი პერიოდის გაზიარება მკითხველისადმი. წიგნის რედაქტორია სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი რაისა ქარაია. რედაქტორის ასისტენტი გული ცეკვავას მეუღლე. აფროდიტე კვაშილავა მემუარებში შესულია ბიოგრაფიული ცნობები, სენაკელი მეზობლები, სენაკის რაიონის მოკლე ისტორიულ-გეოგრაფიული მიმოხილვა, სკოლისა და დღევანდელი პერიოდი, რესპუბლიკური და რეგიონალური ჟურნალ-გაზეთებში, მათ შორის გაზეთ „კოლხეთში“ გამოქვეყნებული მასალები. გული ცეკვავას ინიციატივით კულტურის განმანათლებლო დაწესებულებებში ჩატარებული სამეცნიერო კონფერენ-

ციები. წიგნზე დართულია გული ცეკვავას ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ამსახველი ფოტოკოლაჟი. წიგნი დასტამბულია მღალი პომეგრაფიული სტანდარტით გამოცემულ „მნივნიბარის“ მიერ, იგი შესაძლებლობას აძლევს მკითხველს გაეცნოს გული ცეკვავას ცხოვრების წარმატებულ და რთულ ეპიზოდებს. **მ. აჩუბანი**

ხელმოწერა საყურადღებოდ

ინცეა ხელმოწერა გაზეთ „კოლხეთზე“. ხელმოწერის ღირებულება 1 წლით შეადგენს 12 ლარს.

12 ოქტომბერს შესრულდა 1 წელი შენი გარდაცვალებიდან. ძალიან გვაკლიხარ. ალალი იყოს შენი შრომა და სიყვარული ყველასათვის, ვინც გიყვარდა.

12 ოქტომბერს მოვედით შენს საფლავზე, მოგიტანეთ ყვავილები, დაგინთეთ თაფლის სანთლები.

ოჯახი

სპორტი

სასკოლო ოლიმპიადა

2019 წლის 16 ოქტომბერს სენაკში, სტარტი აიღო სასკოლო ოლიმპიადამ- 2020

საქართველოს სასკოლო სპორტული ოლიმპიადა ტარდება საქართველოს საჯარო და კერძო სკოლების გუნდების შორის.

სასკოლო სპორტული ოლიმპიადა ტარდება საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურის და სპორტის სამინისტროს, საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის, სამხარეო ადმინისტრაციებისა და მუნიციპალიტეტების ადგილობრივი თვითმმართველობითი ორგანოების მხარდაჭერით.

კრივი

საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურის და სპორტის სამინისტროს ეგიდით სენაკის მუნიციპალიტეტის მერიის მხარდაჭერით და სენაკის სასპორტო გაერთიანების აქტიური ორგანიზებით 23-30 სექტემბერს სენაკში ჩატარდა ევროპის სპორტის კვირეული.

ევროპის სპორტის კვირეული დაარსდა ევროკომისიის ინიციატივით და ამ ინიციატივას საქართველო წელს მეორედ შეუერთდა.

მხარდაჭერით სენაკის "ეგრისის" სტადიონზე, სასკოლო ოლიმპიადა 2020 - ის მუნიციპალური თამაშების განრიგის მიხედვით ჩატარდა გეზრბენი.

შეჯიბრში აქტიურად იყვნენ ჩართული შემდეგი სკოლები: №1 (სპორტის მასწავლებელი - პაატა მხეიძე), №3 (მასწავლებელი - იური ბერაია), №7 (მასწავლებელი - ლაშა ჩემია), ძველი სენაკის (მასწავლებელი - ამირან დავითაია), ნოსირის (მასწავლებელი - აჩიკო ჯღამაია), ქვემო ფოცხოს (მასწავლებელი - ალექსანდრე შამათავა) და თეკლათის (მასწავლებელი - თეონა არჩაია) საჯარო სკოლები.

ვაჟთა შორის გამარჯვება წილად ხვდა ძველი სენაკის საჯარო სკოლას. სპორტის მასწავლებელი - ამირან დავითაია.

გოგონათა შორის გამარჯვება ნოსირის სკოლამ. სპორტის მასწავლებელი-აჩიკო ჯღამაია.

შეჯიბრში მონაწილე სპორტის მასწავლებლები: დაჯილდოვდნენ სიგელებით. შეჯიბრის მიმდინარეობას სენაკის მერიის განათლების, კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის სამსახურის სპეციალისტი გოგიტა მზარელუა, სენაკის სასპორტო გაერთიანების მთავარი სპეციალისტი სპორტისა და ინფრასტრუქტურის საკითხებში ანზორ ცაგური, შესაბამისი სამსახურების და საზოგადოების წარმომადგენლები ესწრებოდნენ.

გაერთიანების სასპორტო სკოლის მოსწავლეებს შორის 30 სექტემბერს გაიმართა შეჯიბრი კრივში. ტურნირში გამარჯვებულები დაჯილდოვდნენ შესაბამისი ხარისხის სიგელებით. საჩუქრად გადაეცათ სპორტული ფორმები და საჯარჯვებო ხელთათმანები.

კრივის მწვრთნელ - მასწავლებლები: ილია ცაავა, გიორგი კეშულარია, გოჩა ვახანია, გოგი ვახანია.

ლონისძიებას სენაკის მერიის განათლების, კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის სამსახურის უფროსი გივი მისაბიშვილი, სენაკის მერიის, განათლების, კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის სამსახურის სპეციალისტი გოგიტა მზარელუა, სასპორტო სკოლის სასწავლო ნაწილის გამგე მამუკა ბაბილუა, შესაბამისი სამსახურების და საზოგადოების წარმომადგენლები ესწრებოდნენ.

ჭადრაკი

11-14 ოქტომბერს სამტრედიამი გაიმართა ანზორ მაჩიტაძის სახელობის მე-5 საჭადრაკო მემორიალი - 2019. ტურნირში მონაწილეობდა საქართველოს სხვადასხვა რეგიონის 130-მდე მოჭადრაკე.

ვაჟთა ტურნირში 10-წლიანებში წარმატებით იასპარეზა სენაკის სასპორტო გაერთიანების, სასპორტო სკოლის მოჭადრაკემ გიორგი ჭანტურიამ და II საპრიზო ადგილი დაიკავა. დაჯილდოვდა თასით, მედლით, სიგელით და გადაეცა ფულადი ჯილდო 150 ლარი.

მწვრთნელთა კონკურსში მე-3 ადგილი დაიკავა სენაკის სასპორტო გაერთიანების სასპორტო სკოლის მწვრთნელ-მასწავლებელმა ზურაბ ლიფონავამ. გადაეცა სიგელი და ფულადი ჯილდო 200 ლარი.

ვულოცავთ მწვრთნელს და მის მოსწავლეს გამარჯვებას და ვუსურვებთ წარმატებებს შემდგომ ასპარეზობებზე.

ძიუდო

2019 წლის 5-6 ოქტომბერს, ზუგდიდში ჩატარდა საერთაშორისო ტურნირი ძიუდოში ზუგდიდის "მერიის თასი - 2019" 2005-07 და 2008-09 წლებში დაბადებულთა შორის. (პირადი, გუნდური).

წარმატებით იასპარეზეს სენაკის სასპორტო გაერთიანების, სასპორტო სკოლის ძიუდოისტებმა. ალექსი გულუამ (27 კგ.) და ცოტნე ჩიქობავამ (34 კგ.) დაიკავეს I ადგილი, ზურაბ ასათიანმა (60 კგ.) კი II სენაკელებმა გუნდურ შეჯიბრში დაიკავეს III ადგილი.

ძიუდოისტებს და მათ მწვრთნელებს გელა ხარბედიას და უჩა ჯღარკავას ვულოცავთ გამარჯვებას.

2019 წლის 12-13 ოქტომბერს, თბილისში ჩატარდა საბჭოთა კავშირის ჩემპიონის, მრავალ საერთაშორისო ტურნირში გამარჯვებულის ზურაბ ონიანის სხოვნისადმი მიძღვნილი I - რესპუბლიკური ტურნირი ძიუდოში 2005-06 და 2007-08 წლებში დაბადებულთა შორის.

ტურნირში წარმატებით იასპარეზეს სენაკის სასპორტო გაერთიანების, სასპორტო სკოლის ძიუდოისტებმა: ალექსი გულუა (27კგ.), ანანო კინწურაშვილი (32კგ.) და სალომე სოლომონია (52+კგ.)-I ადგილი; მართა ჯგერენია (44კგ.) და თეა დემურია (52კგ.) -II ადგილი.

მარი სოლომონია მიიმე ნონა (57+კგ.), ცოტნე ჩიქობავა (35კგ.), მარი ფარულავა (27კგ.) და ნინო მამულია (48კგ.)-III ადგილი.

ტურნირში გამარჯვებულები დაჯილდოვდნენ შესაბამისი მედლებით და სიგელებით. მწვრთნელ-მასწავლებლები :გელა ხარბედია, უჩა ჯღარკავა. ულოცავთ მათ გამარჯვებას და ვუსურვებთ წარმატებებს.

ბერძნული-რომაულ ჭიდაობა

2019 წლის 11-13 ოქტომბერს, ხულოში ჩატარდა დამსახურებული მწვრთნელის, გოდერძი ბოლქვაძის სხოვნისადმი მიძღვნილი რესპუბლიკური ტურნირი ბერძნული-რომაულ ჭიდაობაში. 2007-2008 წლებში დაბადებულთა შორის.

ტურნირში მონაწილეობდნენ სენაკის სასპორტო გაერთიანების, სასპორტო სკოლის მოჭიდავეები. გიორგი ქვარცხავამ (38კგ) დაიკავა I ადგილი, გიორგი გაბუნია (35კგ.) და კობა ბუკიამ (59+კგ.) -II ადგილი, ხოლო ლუკა გერგაიამ (47კგ.), ნიკოლოზ გერგაიამ (32კგ.), გიორგი ქადარია (32კგ.) და ომარი დამენია (59+კგ.)-III. მწვრთნელ - მასწავლებელი: რამაზ კოკაია

გამარჯვებულები დაჯილდოვდნენ შესაბამისი ხარისხის მედლებით და სიგელებით. ვუ-

ლოცავთ მოჭიდავეებს გამარჯვებას და ვუსურვებთ წარმატებებს.

ირინე ბაგუა,

სასპორტო გაერთიანების საზოგადოებასთან ურთიერთობის სპეციალისტი

ოქროს ხელთათმანი. II ადგილზე გავიდნენ დიმა ჭაავა (37კგ.) და ნიკოლოზ ძაძამია (41კგ.), ხოლო ნიკოლოზ ხურციამ (36კგ.) III ადგილს დაჯერდა. ტურნირში გამარჯვებულები დაჯილდოვდნენ შესაბამისი ხარისხის სიგელებით და მედლებით. მწვრთნელ - მასწავლებლები: გიორგი კეშულარია და ილია ცაავა.

ვულოცავთ გამარჯვებას ჩვენს საამაყო სპორტსმენებს და ვუსურვებთ წარმატებებს შემდგომ ასპარეზობებზე.

Table with contact information for the magazine, including address, phone numbers, and website.